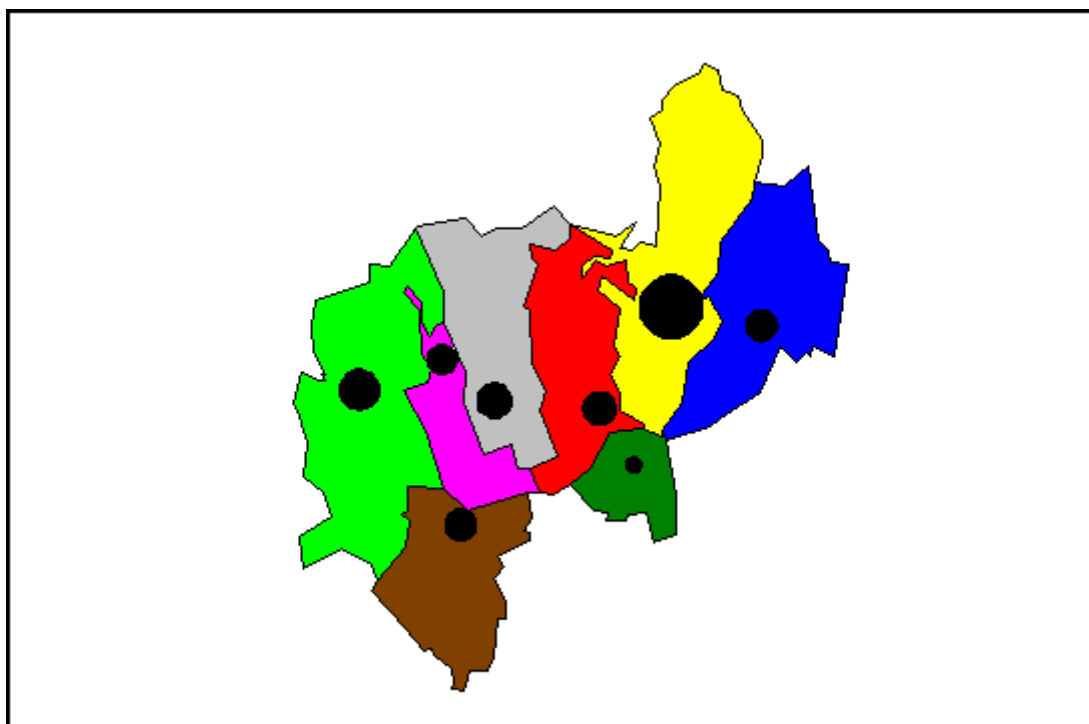

STRATEGIE ROZVOJE MIKROREGIONU ŽDÁNICKO

Prosinec 2002

Zpracovatel: Dobrovolný svazek obcí Ždánicko

Konzultant: RNDr. Petr Daněk, Partnerství, o.p.s

Panská 7, 602 00 Brno, tel. 542218350, fax 542211744, e-mail: petr.danek@ecn.cz

OBSAH

A. ANALYTICKÁ ČÁST

1. PROFIL MIKROREGIONU

- 1.1 Poloha
- 1.2 Obyvatelstvo
- 1.3 Hospodářství, trh práce
- 1.4 Dostupnost služeb v obcích
- 1.5 Cestovní ruch a rekreace
- 1.6 Doprava a dopravní obslužnost
- 1.7 Technická infrastruktura

2. PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

3. SWOT ANALÝZA

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

4. CÍL STRATEGIE (VIZE)

5. ROZVOJOVÉ PRIORITY A OPATŘENÍ

STRUKTURA NÁVRHOVÉ ČÁSTI

Směr A

VYTVOŘENÍ PŘEDPOKLADŮ PRO POSÍLENÍ VÝKONNOSTI HOSPODÁŘSKÝCH SUBJEKTŮ

- A.1 Podporovat udržení a rozvoj existujících výrobních a nevýrobních subjektů
- A.2 Vytvářet podmínky pro příchod investorů do mikroregionu.
- A.3 Účinně podporovat zvýšení zaměstnanosti a kultivovat podmínky na trhu práce.

Směr B

AKTIVIZACE LIDSKÝCH ZDROJŮ A POSÍLENÍ REGIONÁLNÍ IDENTITY

- B.1 Zvýšit dostupnost a kvalitu bydlení
- B.2 Vytvářet podmínky pro zvyšování úrovně vzdělanosti obyvatel
- B.3 Rozšiřovat nabídku volnočasových aktivit pro obyvatele i návštěvníky

Směr C

ZVÝŠENÍ ATRAKTIVITY MIKROREGIONU PO NÁVŠTĚVNÍKY

- C.1 Vybudovat organizační strukturu cestovního ruchu
- C.2 Podporovat rozvoj turistické infrastruktury a rozšiřování nabídky rekreačních, kulturních a sportovních aktivit
- C.3 Vytvářet a propagovat specializované turistické produkty a programy
- C.4 Marketingová podpora rozvoje cestovního ruchu

Směr D

VYTVOŘENÍ KVALITNÍ A BEZPEČNÉ INFRASTRUKTURY PRO TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

- D.4 Zlepšit technický stav komunikací, zvýšit bezpečnost provozu a zkvalitnit obsluhu území veřejnou dopravou
- D.2 Zlepšit vybavenost mikroregionu technickou infrastrukturou
- D.3 Zlepšit péči o krajinu a životní prostředí

6. ROZVOJOVÉ PROJEKTY A ZÁMĚRY

1. PROFIL MIKROREGIONU

1.1 POLOHA

Mikroregion Ždánicko leží v severozápadní části okresu Hodonín, přibližně uprostřed jižní části Moravy. Leží v polovině přímky spojující města Brno a Veselí nad Moravou v rovnoběžkovém směru a Břeclav s Vyškovem (nebo Olomouc s Vídní) ve směru poledníkovém.

Mikroregion je tvořen územím osmi obcí, uvedených v tabulkách níže. Celková výměra území je 113,9 km². V roce 2001 na tomto území žilo 8,5 tisíce obyvatel. Hustota zalidnění tak dosáhla 74,7 obyvatel/km², což je jen o málo více než polovina průměrné hodnoty pro Českou republiku.

Z fyzikogeografického hlediska je území tvořeno pahorkatinami až vrchovinami jižních svahů Ždánického lesa, resp. reliéf se zvedá z členité pahorkatiny Dyjskosvrateckého úvalu na jihu do vrchoviny Ždánického lesa na severu. Hřeben Ždánického lesa je významným geomorfologickým i kulturním předělem a současně také vymezuje severní hranici území (s přesahem území na severní svahy Ždánického lesa v katastru Ždánic a Dambořic). Nejvyšším bodem mikroregionu je kóta U Slepice, která je současně nejvyšším bodem Ždánického lesa. Nejnižší bod leží v korytě Trkmanky jižně od Násedlovic (cca 185 m n. m.). Většina území leží v povodí Trkmanky a jejího přítoku Spáleného potoka, část vody ze severních okrajů mikroregionu odvádí Litava.

Tab. 1.1 Výměra a počet obyvatel v obcích mikroregionu Ždánicko

	Obec	Výměra (ha)	Počet obyvatel 1. 3. 2001
1	Archlebov	1 332	908
2	Dambořice	2 321	1 256
3	Dražůvky	516	260
4	Lovčice	1 649	801
5	Násedlovice	1 306	813
6	Uhřice	708	720
7	Žarošice	1 477	995
8	Ždánice	2 083	2 752
	Celkem	11 392	8 505

Při hodnocení kvality či hodnoty polohy Ždánicka se objevuje kontrast mezi relativně výhodnou makropolohou a méně výhodnou mikropolohou. Hodnota makropolohy je dána geografickou polohou vůči hlavním koncentracím obyvatelstva, výroby a služeb na úrovni státu, resp. v mezinárodním pohledu. V tomto pohledu je zdrojem exponovanosti či výhodnosti polohy Ždánicka především blízkost brněnské aglomerace, dále pak blízkost exponovaných dopravních koridorů vedoucích údolím Moravy (Vídeň – Břeclav – Přerov – Ostrava – Hornoslezská konurbace), Dyjsko-svrateckým úvalem (Brno – Břeclav – Bratislava) a Vyškovskou a Moravskou branou (Vídeň – Brno – Olomouc/Přerov – Polsko). Ze střeoevropského hlediska je výhodná i poloha v širším zázemí vídeňské aglomerace a dále poloha v blízkosti prvořadě evropské urbanizované a komunikační osy, spojující severní Evropu se střední Evropou a Balkánem (Kodaň – Hamburk – Berlín – Praha – Vídeň – Budapešť – Bělehrad ...).

Efekt výhodné makropolohy i mezopolohy je však z velké části eliminován málo výhodnou mikropolohou území. Primární příčinou této skutečnosti byl členitý terén, v jehož důsledku nedošlo na území regionu k vývoji nadregionálně významného centra osídlení či

služeb a díky němuž se regionu vyhýbají také všechny hlavní komunikace nadregionálního významu.

Tento kontrast mezi výhodnou makropolohou a spíše periferní mikropolohou se zprostředkovaně projevuje i v řadě charakteristik struktury obyvatelstva či hospodářství regionu. Vědomí této skutečnosti by současně mělo být i východiskem pro koncipování rozvojových záměrů území, které by měly preferovat takové aktivity, pro které může být právě lokalizace v území v zázemí exponovaných prostorů výhodná.

Polohu regionu však můžeme hodnotit ještě z jiného úhlu pohledu - z pragmatického hlediska regionální politiky. V tomto smyslu je poloha území výhodná:

- (a) jako součást okresu Hodonín, který patří v ČR k okresům s nejvyšší mírou nezaměstnanosti, je Ždánicko součástí území se soustředěnou pozorností regionální politiky ČR a z toho vyplývajícími některými zvýhodněními subjektů veřejné i podnikatelské sféry
- (b) jako součást okresu Hodonín je Ždánicko oprávněno se ucházet o prostředky EU určené na rozvoj přeshraniční spolupráce (především program Phare CBC)
- (c) jako typicky venkovský mikroregion se může Ždánicko ucházet o prostředky z Programu obnovy venkova dalších regionálních programů určených na podporu venkovských oblastí (např. program "Vesnice" – podpora podnikatelů v obcích do 2999 obyvatel).

1.2. OBYVATELSTVO

Demografická struktura

Věková struktura mikroregionu není příliš příznivá. Počet obyvatel ve věku 60 a více let překračuje o 12% počet dětí do 15 let (index). Pro mikroregion je typický právě vysoký podíl starších obyvatel (nad 60 let). Tato věková skupina tvoří plnou pětinu populace mikroregionu a její podíl je tak o více než 2,0% vyšší než v okrese Hodonín, o 1,0% vyšší než v Jihomoravském kraji a o 1,6% vyšší než v populaci ČR (viz Tab. 2.1).

Současně – ve srovnání s jinými regiony ČR netypicky – je v populaci Ždánicka také mírně nadprůměrné zastoupení dětské složky. Děti do 15 let tvoří 17,6% obyvatel mikroregionu, což je 0,7% více než v okrese Hodonín, o 1,4% více než v Jihomoravském kraji a o 1,1% více než v ČR. Index stáří, který je poměrem počtu starých obyvatel (nad 60 let) a dětí do 15 let, se tak v důsledku nadprůměrného zastoupení dětské složky příliš neodlišuje od průměru ČR a je dokonce poněkud nižší než v Jihomoravském kraji, avšak významně horší než je jeho hodnota pro okres Hodonín.

Tab. 2.1 Věková struktura obyvatel (1. 3. 2001)

Obec, region	Obyvatelé věku 0 – 14 let		Obyvatelé věku 15 – 59 let		Obyvatelé ve věku 60 a více let		Index abs.
	abs.	rel.(%)	abs.	rel.(%)	abs.	rel.(%)	
Archlebov	156	17,18	526	57,93	226	24,89	144,87
Dambořice	252	20,06	758	60,35	246	19,59	97,62
Dražůvky	51	19,62	154	59,23	55	21,15	107,84
Lovčice	140	17,48	493	61,55	168	20,97	120,00
Násedlovice	131	16,11	509	62,61	173	21,28	132,06
Uhřice	117	16,25	453	62,92	150	20,83	128,21
Žarošice	180	18,09	618	62,11	197	19,80	109,44
Ždánice	472	17,15	1812	65,84	468	17,01	99,15
Mikroregion	1 499	17,62	5 323	62,59	1 683	19,79	112,27
Okres	27 209	16,96	104 736	65,29	28 481	17,75	104,67
Kraj	184 091	16,23	736 718	64,97	212 775	18,76	115,58
ČR	1 694 812	16,47	6 718 281	65,27	1 874 211	18,21	110,59

Pramen: Předběžné výsledky sčítání lidu, ČSÚ 2001

Důsledkem nadprůměrného zastoupení poproduktivního obyvatelstva i dětí je relativně nízký podíl obyvatel ve věku 15 až 59 let (na Ždánicku 63%). Tento podíl je o 2,7% nižší než v ČR i okrese a o 2,4% nižší než v kraji.

Poměrně významné rozdíly existují mezi jednotlivými obcemi uvnitř regionu. Vysoký podíl dětí je v Dambořicích a Dražůvkách, nadprůměrný také v Žarošicích. Naopak velmi nízký podíl dětské složky je v Násedlovicích a Uhřicích. Relativně nejméně starších obyvatel je ve městě Ždánice, v Dambořicích a Žarošicích, nejvíce pak v Archlebově, kde obyvatelé starší 60 let tvoří bezmála čtvrtinu populace. Celkově nejmladší je věková struktura obyvatel Dambořic a Ždánic, naopak nejstarší je v Archlebově, za kterým následují Násedlovice a Uhřice.

Socioekonomická struktura obyvatel a vyjízdka za prací

Stupeň ekonomické aktivity obyvatel, resp. podíl pracujících na celkovém počtu obyvatel, je na Ždánicku poměrně značně podprůměrný. Tento stav je způsoben především dvěma skutečnostmi:

- (1) nepříznivou věkovou strukturou

(2) vysokou mírou nezaměstnanosti

Za "pracující" byly považovány osoby v zaměstnaneckém poměru, zaměstnavatelé, osoby samostatně výdělečně činné, svobodná povolání a ženy na mateřské dovolené v trvání 28, resp. 36 týdnů. Tyto osoby tvoří pouze dvě pětiny obyvatel mikroregionu, což je o 4,6% méně než je průměr ČR nebo o 3,9% méně než průměr Jihomoravského kraje (Tab. 2.2).

Tab. 2.2 Ekonomická aktivita obyvatel (1. 3. 2001)

Obec, region	Pracující muži		Pracující ženy		Pracující celkem	
	abs.	rel.(%)	abs.	rel.(%)	abs.	rel.(%)
Archlebov	196	45,7	147	30,7	343	37,8
Dambořice	281	45,4	207	32,5	488	38,9
Dražůvky	66	52,4	46	34,3	112	43,1
Lovčice	168	44,1	125	29,8	293	36,6
Násedlovice	185	48,7	132	30,5	317	39,0
Uhřice	179	49,6	106	29,5	285	39,6
Žarošice	243	50,0	167	32,8	410	41,2
Ždánice	691	50,1	497	36,2	1188	43,2
Mikroregion	2009	48,3	1427	32,8	3436	40,4
Okres Hodonín	37 491	47,6	29 215	35,8	66 706	41,6
Jihomoravský kraj	279 514	50,8	222 606	38,1	502 120	44,3
ČR	2 563 362	51,1	2 069 918	39,3	4 633 280	45,0

Pramen: Předběžné výsledky sčítání lidu, ČSÚ 2001

Při pohledu na strukturu ekonomicky aktivních obyvatel je zřejmé, že příčinou nízkého stupně ekonomické aktivity v regionu je – vedle uvedených důvodů – velmi nízký stupeň ekonomické aktivity žen. Zatímco podíl pracujících se mezi muži blíží "obvyklé" polovině (48%) a je jen o 2-3% nižší než v kraji či republice (a dokonce o málo vyšší než v okrese Hodonín), mezi ženami tvořily pracující jen necelou třetinu populace žen. Tento stav již není možné vysvětlit "jen" nepříznivou věkovou strukturou, ale svoji úlohu zřejmě hraje také tradiční dělba rolí mezi mužem a ženou, s tradicí nízké participace žen na trhu (placené) práce.

Při pohledu na rozdíly uvnitř regionu je zřejmé, že nízký podíl ekonomicky aktivních je především v obcích s nepříznivou věkovou strukturou (Archlebov, Násedlovice, Uhřice), dále však také v relativně "mladých" Dambořicích a také v Lovčicích. Nadprůměrně vysoký podíl pracujících – jak mužů, tak žen – je ve Ždánicích, Dražůvkách a Žarošicích. Velmi nízký stupeň ekonomické aktivity žen je zvláště v Uhřicích, Lovčicích a Archlebově.

Vyjížd'ka za prací

Pro Ždánicko je typický vysoký stupeň vyjížd'ky za prací: více než polovina pracujících je zaměstnána nebo ekonomicky činná v jiné obci, než kde má trvalé bydliště. Vysoká intenzita vyjížd'ky za prací je charakteristická pro celou ČR a v průběhu 90. let nedošlo k jejímu podstatnému snížení, i v tomto kontextu je však počet osob cestujících za prací mimo svoji obec na Ždánicku velmi vysoký. To je ovšem snadno vysvětlitelné převážně venkovským charakterem mikroregionu: podíl vyjíždějících osob velmi těsně souvisí s populační velikostí obce.

Tab. 2.3 Vyjíždka za prací (1. 3. 2001)

Obec, region	Počet pracujících	Z toho pracující mimo obec bydliště	Podíl (podíl vyjíždějících)
Archlebov	343	241	70,3
Dambořice	488	269	55,1
Dražůvky	112	88	78,6
Lovčice	293	206	70,3
Násedlovice	317	193	60,9
Uhřice	285	243	85,3
Žarošice	410	226	55,1
Ždánice	1188	442	37,2
Mikroregion	3436	1908	55,5
Okres Hodonín	66 706	33 920	50,8
Jihomoravský kraj	502 120	189 347	37,7
ČR	4 633 280	1 699 053	36,7

Pramen: Předběžné výsledky sčítání lidu, ČSÚ 2001

Dosud publikovaná data neumožňují výpočet bilance dojíždky za prací – tedy zjištění nejen počtu vyjíždějících, ale také dojíždějících (což by následně umožnilo výpočet počtu pracovních míst v obcích i mikroregionu), je však zřejmé, že tato bilance je na Ždánicku záporná, podobně jako tomu bylo na začátku 90. let.

Podíl vyjíždějících těsně souvisí s populační velikostí obce a s její střediskovou funkcí. Výrazně nejnižší je proto v jediném městě a středisku mikroregionu – Ždánicích (viz Tab. 2.3). Ty jsou současně i významným cílem dojíždky za prací pro pracující z mikroregionu i mimo něj. Ze všech ostatních obcí vyjíždí více než polovina pracujících. Relativně nejnižší je podíl vyjíždějících z obou největších venkovských obcí (Dambořice, Žarošice) – cca 55% pracujících. Relativně největší vyjíždka za prací byla z Uhřic (85% pracujících) a Dražůvek (79% pracujících).

Sociokulturní struktura obyvatelstva

Národnostní struktura mikroregionu je značně homogenní: pouze méně než 3% obyvatel se při posledním sčítání lidu přihlásili k jiné než české nebo moravské národnosti (Tab. 2.4). Současně je třeba uvést, že mezi těmi, které statistická služba označuje jako "ostatní a nezjištěno", tvoří většinu osoby, které na otázku po národnosti neodpověděli. Největší "menšinou" tak jsou v mikroregionu Slováci. Žádná osoba se v roce 2001 nepřihlásila k romské, polské ani německé národnosti.

Obyvatelé moravské národnosti tvoří méně než pětinu obyvatel mikroregionu. Značný pokles deklarace moravské národnosti ve srovnání s rokem 1991 svědčí o ústupu myšlenky moravské národnosti spolu s ústupem moravského politického hnutí. Nadprůměrný podíl osob se k moravské národnosti přihlásil v obcích Uhřice, Dambořice a Archlebov – i zde však vždy méně než polovina počtu osob moravské národnosti v roce 1991.

Vysoký podíl osob české a moravské národnosti je typickým znakem populace Ždánicka. Stupeň národnostní homogenity je vyšší než v okrese, kraji i ČR. Odpovídá to regionu s dlouhodobou kontinuitou osídlení, relativně nízkou intenzitou migrace (vysokou prostorovou stabilitou obyvatelstva – vysoký podíl "rodáků") a značnou "zakořeněností" obyvatel.

Tab. 2.4 Národnostní struktura obyvatel (1. 3. 2001)

Obec, region	Počet obyvatel								
		česká		moravská ¹		slovenská		ostatní a nezj.	
		abs.	rel.(%)	abs.	rel.(%)	abs.	rel.(%)	abs.	rel.(%)
Archlebov	908	677	74,56	209	23,02	2	0,22	20	2,20
Dambořice	1256	946	75,32	293	23,33	7	0,56	10	0,80
Dražůvky	260	205	78,85	45	17,31	0	0,00	10	3,85
Lovčice	801	649	81,02	130	16,23	7	0,87	15	1,87
Násedlovice	813	630	77,49	151	18,57	8	0,98	24	2,95
Uhřice	720	486	67,50	220	30,56	2	0,28	12	1,67
Žarošice	995	786	78,99	168	16,88	18	1,81	23	2,31
Ždánice	2752	2310	83,94	371	13,48	32	1,16	39	1,42
Mikroregion	8505	6689	78,65	1587	18,66	76	0,89	153	1,80
Okres	160427	130337	81,24	23935	14,92	2451	1,53	3691	2,30
Kraj	1133916	885939	78,13	195972	17,28	15452	1,36	36553	3,22
ČR	10292933	9270615	90,07	384542	3,74	183749	1,79	454027	4,41

¹ včetně slezské národnosti

Pramen: Předběžné výsledky sčítání lidu, ČSÚ 2001

Tab. 2.5 Náboženská struktura obyvatel (1. 3. 2001)

Obec, region	Počet obyvatel								
		Bez vyznání		Věřící celkem		církvev			nezjištěno
		abs.	rel.(%)	abs.	rel.(%)	římkat.	českobr. evang.	ostatní	
Archlebov	908	190	20,9	642	70,7	526	7	109	76
Dambořice	1256	192	15,3	1008	80,3	934	70	4	56
Dražůvky	260	46	17,7	187	71,9	173	0	14	27
Lovčice	801	152	19,0	573	71,5	542	3	28	76
Násedlovice	813	106	13,0	652	80,2	547	69	36	55
Uhřice	720	86	11,9	595	82,6	574	0	21	39
Žarošice	995	179	18,0	757	76,1	715	0	42	59
Ždánice	2752	1077	39,1	1344	48,8	1292	9	43	331
Mikroregion	8505	2028	23,8	5758	67,7	5303	158	297	719
Okres	160427	53701	33,5	92013	57,4	84919	2179	4915	14713
Kraj	1133916	535715	47,2	491023	43,3	437931	13048	7419	107178
ČR	10292933	5999047	58,3	3257895	31,7	2709953	137070	410872	1035991

Pramen: Předběžné výsledky sčítání lidu, ČSÚ 2001

Typickým rysem sociokulturní struktury obyvatelstva mikroregionu je vysoký stupeň religiozity. Dvě třetiny obyvatel mikroregionu se při posledním sčítání lidu přihlásily k některé církvi, což bylo významně více ve srovnání s ČR, krajem i okresem Hodonín. Dominantním náboženstvím je římskokatolické vyznání, ke kterému se přihlásilo 92% věřících obyvatel (Tab. 2.5). Menší komunity evangelíků (českobratrská církev evangelická) jsou v Dambořicích a Násedlovicích. K jiným církvím se přihlásilo nejvíce obyvatel v Archlebově. Asi 8% obyvatel neuvedlo svoje náboženské vyznání, což bylo však méně než v jiných regionech ČR.

1. 3. HOSPODÁŘSTVÍ, TRH PRÁCE

Ve struktuře ekonomických subjektů mikroregionu převažují malé a střední podniky. Za velké podniky – s počtem zaměstnanců přesahujícím 100 – je možné označit pouze podniky Narex, s.r.o. a Šroubárna, a.s. ve Ždánicích, případně závod strážnického podniku Šohaj v Násedlovicích. Vedle těchto podniků jsou hlavními hybateli ekonomiky mikroregionu střední podniky (25 až 99 zaměstnanců), kterých je na Ždánicku celkem 13.

V důsledku historického vývoje ekonomiky v regionu, reagující na existující místní zdroje, došlo na Ždánicku ke specializaci výrobních činností do několika odvětví. Hlavní výrobní specializace jsou následující:

- hutnická druhovýroba (Šroubárna, a.s., Torado, s.r.o.)
- strojírenství a kovovýroba (Narex, s.r.o., MEGA DU, s.r.o.)
- výroba nábytku (BMB, s.r.o., DSP)
- zpracování plastů (Lova, s.r.o., Soukup, Kellner, Anah Sedláček, AZ-Plastic)
- textilní výroba (Šohaj, Honová)
- zemědělská výroba (Agro Ž.A.D., Sepra, ZEMAS, aj.)
- stavebnictví

Zjednodušeně je tedy možné konstatovat, že pro ekonomiku Ždánicka jsou typické malé až střední průmyslové podniky a řemeslné dílny, především v oboru strojírenství a kovovýroba, výroba nábytku, zpracování plastů a textilní výroba. Nabídka pracovních míst významně doplňují zemědělské závody a stavební firmy. Specifickým rysem regionální ekonomiky je také těžba ropy ve Ždánickém lese a skladování plynu.

V regionu téměř chybí výrobní služby a terciérní činnosti vůbec, s výjimkou základního školství a zdravotnictví. Vzhledem k rozsahu zemědělské produkce je nedostatečné také zpracování místních zemědělských výrobků (potravinářský průmysl).

Z geografického hlediska je typickým rysem výrobní specializace jednotlivých obcí, resp. územní koncentrace příbuzných výrob do jedné nebo několika obcí regionu. Hutnická druhovýroba a výroba nábytku je tak tradičně soustředěna do Ždanic, zpracování plastů do Žarošic, Ždanic a Lovčic a Násedlovic, textilní výroba do Násedlovic.

Většina výrobní provozů má starší tradici, i když v průběhu privatizace došlo často ke změně vlastníka, k rozdělení podniku nebo ke změně jména firmy. Pozitivním rysem této skutečnosti jsou akumulované výrobní dovednosti a zručnost zaměstnanců. Současně však některé podniky, včetně velkých, se pohybují v nejistotě, vyvolané především ztrátou trhů a nedostatečnou poptávkou po zboží. Projevem ekonomické nestability je i skutečnost, že v regionu téměř není zastoupen zahraniční kapitál.

Tab. 3.1 Hlavní podnikatelské subjekty v obcích mikroregionu

Obec	Název firmy	Sídlo podniku	Předmět činnosti	Orient. počet zaměstnanců
Archlebov	Agro Ž.A.D., a.s.	Žarošice	zemědělská výroba	60
Dambořice	Agro, s.r.o.	v místě	zemědělská výroba	68
	MEGA D.U., s.r.o.	v místě	kovovýroba	26
	VinoDa, s.r.o.	v místě	vinohradnictví	16
	Sepra, s.r.o.	v místě	živočišná výroba	12
	VIRO, s.r.o.	v místě	stavebnictví (výkopové práce)	11
	Eko, s.r.o.	v místě	účetnictví	3
Dražůvky	Agro Ž.A.D., a.s.	Žarošice	zemědělská výroba	

	Muller	Čejč	prodej zboží	
	OASA	v místě	prodej zboží	
Lovčice	Lova, s.r.o.	v místě	plastikářská výroba, obchodní činnost	50
Násedlovice	Šohaj	Strážnice	textilní výroba	100
	ZEMAS, a.s.	Čejč	zemědělská výroba	30
	Plast - Soukup	v místě	výroba z plastů	13
	Svoboda – montáže	v místě	montáže jeřábů	5
	Honová	v místě	textilní výroba	5
	DSP- dřevovýroba	v místě	výroba nábytku	5
Uhřice	GEKO, s.r.o.	v místě	výroba potravin	30
	Moravské naftové doly, a.s.	Hodonín	skladování plynu	25
	MEGA DU, s.r.o.	Dambořice	kovovýroba	12
	Stavoing, s.r.o.	v místě	stavebnictví	7
	Sepra, s.r.o.	v místě	živočišná výroba	5
Žarošice	Meliorace	v místě	meliorační a zemní práce	100
	Agro Ž.A.D., a.s.	v místě	zemědělská výroba	80
	Výroba z plastů Kellner	v místě	výroba z plastů	35
	ANAH Sedláček	v místě	výroba z plastů	15
	Kovovýroba Vrzal	v místě	kovovýroba	10
	Svoboda Václav	v místě	zemědělská výroba	6
	Frydrych Karel	v místě	zemědělská výroba	1
	Hořava Jan	v místě	zemědělská výroba	1
Ždánice	Narex, s.r.o.	v místě	strojírenství - náradí	205
	Šroubárna, a.s.	v místě	spojovací materiál	110
	BMB, s.r.o.	v místě	výroba nábytku	93
	TORADO, s.r.o.	v místě	spojovací materiál	60
	AZ-PLASTIC	v místě	výroba z plastů	18

Trh práce

Se stabilitou ekonomických subjektů, resp. jejich odbytovými možnostmi, a strukturou regionální ekonomiky, úzce souvisí vývoj na trhu práce. Pro ten je charakteristická dlouhodobě vysoká míra nezaměstnanosti, překračující průměr kraje i ČR. Vysoká nezaměstnanost je jedním z hlavních příznaků problémového stavu regionální ekonomiky a také důvod, proč socioekonomický vývoj na Ždánicku zasluhuje zvýšenou pozornost jak místních představitelů, tak také regionální politiky na úrovni kraje i ČR.

Míra nezaměstnanosti prochází typickými sezónními výkyvy: je vysoká v zimních měsících, postupně se snižuje s tím, jak přibývají příležitosti sezónního zaměstnání ve stavebnictví, zemědělství aj. Zvýší se potom v létě, kdy se úřadech práce registrují čerství absolventi škol, mírně klesá s jejich postupným umísťováním na trhu práce a opět roste s ukončováním sezónních prací. Mimo tyto pravidelné oscilace, které jsou pozorovatelné ve většině regionů, prochází nezaměstnanost také dlouhodobějšími oscilacemi. V jejich průběhu se mění také relativní pozice jednotlivých regionů.

Ždánicko je součástí okresu Hodonín, který patří v rámci ČR k okresům s nejvyšší nezaměstnaností. V posledních letech se nezaměstnanost v okrese Hodonín pohybovala vysoko nad průměrem ČR. Relativní pozice okresu se přitom mírně zhoršovala: na konci roku 1999 byl okres mezi 78 okresy ČR na 12. místě, počátkem roku 2001 na 11. místě, počátkem roku 2002 na 10. místě a v srpnu 2002 již na 9. místě.

Podobně negativní tendenci měla nezaměstnanost i v mikroregionu Ždánicko. Ještě počátkem roku 2001 byla míra nezaměstnanosti v mikroregionu o 1,5% nižší než v okrese, v polovině roku 2001 již jen 1,2% nižší, na konci roku 2001 již byla nezaměstnanost na Ždánicku přibližně stejná jako v okrese, a v polovině roku 2002 o 0,5% vyšší než v okrese Hodonín (viz data v Tab. 3.2). Jestliže tedy v posledních dvou letech docházelo k postupnému zhoršování situace na trhu práce v okrese Hodonín ve srovnání s jinými okresy, potom situace na Ždánicku se v relativním vyjádření zhoršovala rychleji než v celém okrese. To svědčí o postupující marginalizaci mikroregionu v rámci okresu i ČR, alespoň z hlediska situace na trhu práce.

Tab. 3.2 Vývoj míry nezaměstnanosti v roce 2001

Obec	Počet pracujících	Leden 2001		Červen 2001		Prosinec 2001		
		Uchazeči	Míra nezam. (%)	Uchazeči	Míra nezam. (%)	Uchazeči	Míra nezam. (%)	Podíl žen (%)
Archlebov	343	47	12,1	42	10,9	53	13,4	69,8
Dambořice	488	74	13,2	68	12,2	73	13,0	56,2
Dražůvky	112	17	13,2	10	8,2	21	15,8	42,9
Lovčice	293	47	13,8	23	7,3	47	13,8	53,2
Násedlovice	317	61	16,1	53	14,3	58	15,5	46,6
Uhřice	285	45	13,6	33	10,4	54	15,9	51,9
Žarošice	410	66	13,9	61	13,0	60	12,8	56,7
Ždánice	1188	154	11,5	155	11,5	194	14,0	46,4
Mikroregion	3436	511	12,9	445	11,5	560	14,0	52,0
Okr. Hodonín			14,4		12,7		13,8	
ČR			9,1		8,1		8,9	

Pramen: Úřad práce Hodonín a Ministerstvo práce a sociálních věcí

Při pohledu na situaci uvnitř regionu jsou zřetelné rozdíly mezi jednotlivými obcemi, celkově však nejsou příliš hluboké (viz Tab. 3.3). V posledních letech je však patrná tendence k mírné prohlubování těchto rozdílů. Použijeme-li pro vyjádření rozdílů mezi obcemi variační koeficient míry nezaměstnanosti (směrodatná odchylka dělená průměrem), potom jeho hodnota vzrostla z 9,5% v lednu 2001 na 12,8% v červnu 2002.

Jedinou obcí, která si ve všech sledovaných časových horizontech (viz Tab. 3.3) udržela podprůměrnou míru nezaměstnanosti, byl Archlebov. Naopak ve všech obdobích nadprůměrná byla nezaměstnanost v Násedlovicích. Znepokojující skutečností je poměrně rychlé a výrazné zvýšení míry nezaměstnanosti v mikroregionálním středisku. V červnu 2002 již byla nad průměrem mikroregionu. Zvýšení počtu nezaměstnaných ve Ždánicích ovlivnilo hodnoty za celý mikroregion – to je však reálná skutečnost, neboť snížení počtu pracovních míst ve Ždánicích ovlivnilo trh práce v celém mikroregionu.

V červnu 2002 byla nezaměstnanost na průměrem mikroregionu mimo Ždánic ještě v Násedlovicích, Dražůvkách a Uhřicích. Naopak relativně nejnižší byla v Dambořicích, Žarošicích a Lovčicích. Ve srovnání situace v červnu 2002 a červnu 2001 se míra nezaměstnanosti snížila v Dambořicích a Žarošicích, ve všech ostatních obcích se zvýšila, relativně nejvíce v Dražůvkách a Lovčicích, kde byla v létě 2001 výrazně podprůměrná, a dále také v Uhřicích a Ždánicích.

Tab. 3.3 Vývoj míry nezaměstnanosti v roce 2002

Obec	Počet pracujících	Leden 2002		Červen 2002		Změna červen 2001 – červen 2002 (červen 2001 = 100)
		Uchazeči	Míra nezam. (%)	Uchazeči	Míra nezam. (%)	
Archlebov	343	55	13,8	57	14,3	135,7
Dambořice	488	73	13,0	64	11,6	94,1
Dražůvky	112	21	15,8	21	15,8	210,0
Lovčice	293	52	15,1	43	12,8	187,0
Násedlovice	317	63	16,6	65	17,0	122,6
Uhřice	285	57	16,7	51	15,2	154,5
Žarošice	410	64	13,5	57	12,2	93,4
Ždánice	1188	203	14,6	227	16,0	145,6
Mikroregion	3436	588	14,6	585	14,5	131,5
Okres Hodonín			14,7		14,0	110,2
ČR			9,4		8,7	107,4

Pramen: Úřad práce Hodonín a Ministerstvo práce a sociálních věcí

Mimo celkově vysokou nezaměstnanost je problémem trhu práce v mikroregionu postupné zhoršování stavu ve srovnání s jinými regiony a dále dlouhodobý charakter vysoké nezaměstnanosti. To zprostředkovaně ovlivňuje pracovní návyky obyvatel v ekonomicky aktivním věku a ztěžuje jejich následné uplatnění na trhu práce. Důsledkem dlouhodobě vysoké nezaměstnanosti na Ždánicku je vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných – lidí, kteří jsou bez zaměstnání déle než 12 měsíců. V podmínkách zvyšující se konkurence na trhu práce je nalezení pracovního uplatnění těchto osob značně ztížené. Částečným řešením je dostatečná nabídka rekvalifikačních programů.

Další skupinou, která tvoří velký podíl mezi nezaměstnanými, jsou absolventi škol. Omezené možnosti získat v regionu zaměstnání odpovídající získanému vzdělání a kvalifikaci jsou jednou z příčin odchodu mladých lidí mimo region (a výše zmíněnému nedostatku ekonomicky aktivních obyvatel ve věkové struktuře regionu).

1. 4. DOSTUPNOST SLUŽEB V OBCÍCH

Tržní služby

Ekonomické subjekty, působící v regionu, poskytují vedle výroby a služeb, směřujících k zákazníkům mimo region, také služby místním obyvatelům. U větších nebo specializovaných výrobců je tento lokální odbyt zanedbatelný nebo nevýznamný, u menších provozoven naopak tvoří rozhodující část poptávky. Dostupnost těchto služeb a řemeslných výrob je současně jedním ze zdrojů spokojenosti obyvatel s životem v regionu, resp. neexistence dané služby je příčinou časových ztrát, spojených s jejím získáváním, a v případě frekventované potřeby dané služby (např. návštěva školy aj.) může být i příčinou pro emigraci z regionu.

V následujícím textu bude věnována pozornost dostupnosti jednotlivých druhů služeb v obcích Ždánicka, ve struktuře:

- komunální služby
- opravny a výrobní služby
- maloobchod
- finanční služby

Komunální služby

Ze sledovaných sedmi druhů komunálních služeb jsou v regionu zastoupeny všechny. Současně však více než dvě služby jsou pouze v mikroregionálním středisku Ždánicích a v Dambořicích – populačně druhé největší obci, která je současně nejvzdálenější od mikroregionálního střediska (a služby v tomto středisku jsou proto pro její obyvatele hůře dostupné, což vytváří poptávku po těchto službách v místě). Poměrně nízká je nabídka komunálních služeb v Žarošicích, které mají v rámci regionu výhodnou dopravní polohu a současně i dostatečný počet obyvatel. Jedinou obcí, v níž není žádná provozovna komunálních služeb, je populačně nejmenší obec Dražůvky (viz Tab. 4.1).

Ze sledovaných druhů komunálních služeb jsou v regionu nejvíce zastoupeny kadeřnictví a kosmetika – celkem 16 provozoven v sedmi obcích. Ve třech obcích je zahradnictví. Ostatní sledované služby jsou již jen ve Ždánicích a v Dambořicích.

Tab. 4.1 Komunální služby (počet provozoven/počet pracovníků)

Obec	kadeřnictví, kosmetika	prádelna, čistírna	sběrna prádla	půjčovna zboží	zahrad- nictví	foto- sběrna	sběrna oprav
Archlebov	1/1						
Dambořice	2/2	1/1	1/1		2		
Dražůvky							
Lovčice	1/1						
Násedlovice	4/4						
Uhřice	1/1						
Žarošice	3/3				1/3		
Ždánice	4/4		1/1	1/2	1/1	3/3	1
Mikroregion	16/16	1/1	2/2	1/2	4/	3/3	1

Pramen: Dotazníkové šetření

Opravný a výrobní služby

Výrobní služby jsou tvořeny především provozy výrobních řemesel, které pracují na zakázkách ze vzdálenějších míst, přitom současně obsluhují místní obyvatele. Poměr těchto dvou funkcí je přitom u jednotlivých provozoven velmi různý a z hlediska majitele provozovny není příliš podstatný.

Nabídka výrobních služeb je v obcích mikroregionu poměrně vysoká. Kromě opraven průmyslového zboží jsou zastoupeny všechny sledované druhy služeb. Nejčastěji jsou zastoupena stavební řemesla a dřevozpracující řemesla – ta jsou v sedmi z osmi obcí mikroregionu. V šesti obcích mikroregionu fungují provozy kovozpracujících řemesel a instalatéri. Jen o málo méně četná je přítomnost opraven motorových vozidel a krejčí či švadlena (v pěti obcích mikroregionu). Oprava obuvi je ve dvou největších obcích regionu.

Mimo nejmenší obec Dražůvky je nabídka výrobních služeb v obcích značně vysoká. Ve Ždánicích a Dambořicích jsou v provozu všechny sledované druhy výrobních služeb mimo opravy průmyslového zboží. Nejméně pět ze sledovaných osmi druhů výrobních služeb je dále v Archlebově, Lovčicích a Násedlovicích, ve zbývajících obcích jsou nejméně čtyři služby.

Tab. 4.2 Opravný a výrobní služby (počet provozoven/počet pracovníků)

Obec	Opravy motor. vozidel	Opravy prům. zboží	Dřevo-zprac. řemesla	Kovo-zprac. řemesla	Stavební řemesla	Instalatér, topenář	Krejčí, švadlena	Oprava a výr. obuvi
Archlebov	1		2	1	2	2	1	
Dambořice	2/2		3/3	1/3	7/7	2/2	1/1	1/1
Dražůvky								
Lovčice	2/2		1/1		3/3	1/1	1/1	
Násedlovice	1		2	1	1	1		
Uhřice			3/3	1/10	1/7	1/1		
Žarošice			1/2	1/1	2/2		2/2	
Ždánice	1/2		5/5	3/3	6/6	4/4	2/2	1/1
Mikroregion	6	-	17	8	22	11	7	2

Pramen: Dotazníkové šetření

Vysoké zastoupení výrobních služeb v obcích mikroregionu vypovídá o relativně dobrých podmínkách pro tento druh podnikání na Ždánicku. Ty vyplývají především ze specifické geografické polohy území: Na jedné straně je to relativní blízkost Brna a dalších významných sídelních aglomerací, které jsou oblastmi vysoké poptávky po těchto službách, na druhé straně jsou to relativně nízké ceny nemovitostí v regionu i nižší výše průměrných mezd (cena práce). To vytváří značný potenciál pro další rozvoj podnikání v oboru výrobních služeb. Opatření strategie rozvoje by měla směřovat k usnadnění využití tohoto potenciálu.

Maloobchodní provozovny

Druhem služeb, který je často využíván a který ovlivňuje názor obyvatel na to, jak dobře jejich obec obsluhována, jsou maloobchodní provozovny – prodejny zboží. V první polovině 90. let došlo v celé ČR k významnému rozšíření počtu maloobchodních provozoven i velikosti prodejní plochy. V posledních letech je naopak zřetelný proces koncentrace počtu prodejních míst (při pokračujícím nárůstu prodejní plochy). Především nabídka velkých širokosortimentních prodejen (super- a hypermarketů) odčerpává zákazníky – především ty mobilnější, využívající k nákupům osobní automobil) – menším prodejnám a někdy tak ohrožuje samotnou jejich existenci. Přitom dostupnost zboží v obci je významným aspektem spokojenosti obyvatel s životem v místě.

V mikroregionu Ždánicko je prodejna potravin ve všech obcích. Specializované prodejny jsou – s ohledem na poptávku po zboží – koncentrovány jen do jedné nebo několika obcí. Všechny sledované druhy maloobchodních prodejen jsou zastoupeny pouze v mikroregionálním středisku Ždánice. Sedm z deseti sledovaných druhů provozoven je dále v Dambořicích. Nejméně čtyři druhy provozoven jsou ještě v Žarošicích. Ostatní obce je možné z hlediska maloobchodu označit jako nestřediska. Mimo prodejnu potravin v nich nejsou více než dvě další provozovny – typicky prodejna textilu a tabáku. Ve třech obcích regionu – a to i populačně poměrně velkých – nejsou mimo prodejen potravin žádné jiné maloobchodní prodejny.

Z hlediska druhů maloobchodních prodejen jsou mimo potravin nejčastěji zastoupeny prodejny textilu (5 obcí) a tabáku (4 obce). Maso-uzeniny, papírnictví a prodejna průmyslového zboží jsou ve Ždánicích a Dambořicích, prodejna obuvi ve Ždánicích a Žarošicích, a specializovaná prodejna ovoce-zelenina a drogerie pouze ve Ždánicích. Ve třech největších obcích jsou obchodní střediska se širším sortimentem zboží.

Tab. 4.3 Maloobchodní provozovny

Obec	obch. středisko	potraviny	ovoce-zelenina	maso-uzeniny	drogerie	papír	prům. zboží	textil	obuv	tabák
Archlebov		1						2		1
Dambořice	1	2		1		1	1	1		1
Dražůvky		1								
Lovčice		3								
Násedlovice		2								
Uhřice		1						1		1
Žarošice	1	1						1	1	
Ždánice	1	4	1	3	3	1	2	2	1	3
Mikroregion	3	15	1	4	3	2	3	7	2	5

Pramen: Dotazníkové šetření

Finanční služby

Finanční a další specializované tržní služby jsou typicky koncentrovány především ve velkých městech. Venkovskému charakteru mikroregionu odpovídá malé zastoupení těchto druhů služeb na Ždánicku. Pošta je v pěti obcích mikroregionu. Tento stav je možné označit za dostačující. Bez poštovního úřadu zůstávají obě populačně nejmenší obce.

Z dalších specializovaných služeb je ve třech obcích zastoupeno profesionální vedení účetnictví. Ostatní služby jsou koncentrovány pouze v mikroregionálním středisku: banka, pojišťovna, cestovní kancelář. Služby jako realitní kancelář, advokátní kancelář, projekce a další specializované druhy služeb jsou soustředěny ve větších městech a na Ždánicku nejsou zastoupeny. Občané za nimi vyjíždí nejčastěji do Kyjova nebo Brna.

Tab. 4.4. Finanční a další specializované tržní služby

Obec	Pošta	Banka	Pojišťovna	Realitní kancelář	Cestovní kancelář	Účetnictví, poradenství
Archlebov	1					
Dambořice	1					1
Dražůvky						
Lovčice	1					
Násedlovice	1					
Uhřice						1
Žarošice	1					
Ždánice	1	1	1		1	3
Mikroregion	5	1	1	-	1	5

Pramen: Dotazníkové šetření

Na základě znalosti frekvence výskytu služeb v obci je možné hodnotit také jejich obslužnou funkci pro jejich okolí, tj. jejich střediskový význam. Ten byl v této analýze hodnocen jednoduše součtem všech druhů služeb, vyskytujících se v obci (tj. nebyla nijak hodnocena či "vážena" významnost těchto druhů služeb). Pro vyjádření obslužné funkce má význam dostupnost dané služby v obci (a ne počet míst v obci, kde je nabízena), proto byl hodnocen pouze počet druhů služeb a ne počet provozoven. Na základě údajů uvedených v předchozích tabulkách je možné sestavit následující žebříček obcí mikroregionu, sestavený podle jejich obslužného významu:

Obec	Počet druhů služeb
Ždánice	28
Dambořice	20
Žarošice	11
Archlebov	11
Násedlovice	8
Lovčice	8
Uhřice	8
Dražůvky	1

Výsledky přesvědčivě dokládají značný obslužný význam Ždánic pro obyvatele jejich okolí. Za další subregionální středisko je možné označit Dambořice. Jejich obslužný význam je podmíněn především polohou ve značné vzdálenosti od Ždánic i jiných obslužných středisek a současně dostatečnou populační velikostí, zajišťující místní poptávku po vybraných druzích služeb. Ostatní obce je možné označit jako nestřediska. Mezi nimi vynikají ještě Žarošice a Archlebov s více druhy služeb, především výrobních.

Spokojenost s dostupností služeb

V rámci zpracování strategie rozvoje hodnotili představitelé obcí také spokojenost s dostupností služeb v obci. V tomto úsudku brali v úvahu velikost a polohu obce, ale také např. její vybavenost službami v minulosti.

Ve třech obcích – Archlebově, Lovčicích a Ždánicích – je nabídka služeb považována za dostačující. Vy výčtu služeb, které jsou občanům obtížně dostupné, jsou nejčastěji uváděny komunální služby (čistírna, kadeřnictví), finanční služby (banka) a opravny (oprava obuvi, elektrických spotřebičů). Ve třech větších obcích se členové pracovní skupiny domnívají, že by měla být rozšířena také síť maloobchodních prodejen (prodej průmyslového zboží).

Nejčastějším cílem vyjížďky za službami nedostupnými v obci je město Kyjov. Dalšími uváděnými cíli dojížďky za službami je Brno a Slavkov u Brna. Je pozitivní, že ve třech ze šesti obcí, z nichž byly uvedeny směry vyjížďky za službami, se objevuje mikroregionální středisko. Svědčí to o funkci Ždánic jako obslužného střediska regionu, přinejmenším na úrovni základních služeb. Naopak ani jednou se mezi cíli dojížďky za službami neobjevilo okresní město Hodonín.

Tab. 4.5 Spokojenost s nabídkou služeb obcí.

Obec	Je nabídka služeb v obci dostačující?	Obtížně dostupné druhy služeb	Cíle vyjížďky za těmito službami
Archlebov	Ano		
Dambořice	Ne	koupání	Ždánice, Slavkov u Brna
Dražůvky	Ne	(1) banka, (2) kadeřnictví, (3) pošta	(1) Ždánice, (2) Kyjov, Ždánice, (3) Archlebov
Lovčice	Ano	čistírna, oprava obuvi, oprava el. spotřebičů	Ždánice, Kyjov, Brno
Násedlovice	Ne	opravny, specializované prodejny	Kyjov, Brno, Slavkov u Brna
Uhřice	Ne	bankovní služby	Brno, Ždánice, Kyjov
Žarošice	Ne	(1) průmyslové zboží, (2) sběrna, čistírna, (3) opravna obuvi	(1) Brno, Kyjov, (2, 3) Kyjov
Ždánice	Ano	Elektro – domácí potřeby, Kovomat	Kyjov

Pramen: Dotazníkové šetření

Sociální služby

Školství a vzdělávání

V mikroregionu je zajištěna předškolní výchova a základní školní vzdělání. Stávající stav považují představitelé všech obcí za dostačující. Mateřská škola je v provozu v každé z osmi obcí mikroregionu, základní vzdělání do 4. třídy ZŠ je dostupné v šesti obcích a úplné základní vzdělání ve čtyřech největších obcích: Ždánicích, Dambořicích, Žarošicích a Archlebově. Základní školy v Žarošicích, Ždánicích a Archlebově jsou také centrem dojížďky do ZŠ z těch obcí, ve kterých ZŠ není nebo jen první stupeň. Žádný významný směr dojížďky do ZŠ nesměruje přes hranice mikroregionu – to opět přispívá k jeho vnitřní integritě. Zřizovateli všech šesti základních škol jsou obce.

Ve Ždánicích dále působí Základní umělecká škola a Dům dětí a mládeže. Obory a zájmové kroužky, vedené v těchto zařízeních, jsou navštěvovány dětmi ze všech obcí mikroregionu. Prioritou činnosti domu dětí a mládeže je využití volného času a ochrana přírody. Organizační součástí Domu dětí a mládeže je také táborová základna Haluzice, ležící na území okresu Vyškov v těsné blízkosti hranic mikroregionu.

Síť základních škol v regionu je dostatečná a s ohledem na stávající demografický vývoj není možné očekávat její rozšiřování, problémem se naopak stává udržení sítě škol ve stávajícím rozsahu. Přesto není možné považovat stávající stav zajištění základního vzdělání za optimální - této skutečnosti si je vědoma řada představitelů mikroregionu – členů pracovní skupiny. Nejčastěji uváděnými nedostatky je vybavení školy, a to jak odpovídajícími

prostorami, tak technikou, specificky počítačovou technikou, včetně připojení na internet. Souvisejícím problémem je nedostatek kvalifikovaných učitelů.

Tab. 4.6 Dostupnost základního vzdělání v obcích mikroregionu

Obec	Mateřská škola	Základní škola	Počet ročníků ZŠ	Zřizovatel	Vyhovuje stav	Cíl vyjížděky do ZŠ
Archlebov	ano	ano	9	obec	ano	-
Dambořice	ano	ano	9	obec	ano	-
Dražůvky	ano	ne	-	-	ano	Archlebov
Lovčice	ano	ano	4	obec	ano	Ždánice
Násedlovice	ano	ne	-	-	ano	Žarošice
Uhřice	ano	ano	4	obec	ano	Žarošice
Žarošice	ano	ano	9	obec	ano	-
Ždánice	ano	ano	9	obec	ano	-

Pramen: Dotazníkové šetření

Jestliže síť základních škol je dostačující, není to možné tvrdit o dostupnosti středoškolského vzdělání. V mikroregionu není střední škola nebo střední odborné učiliště. Po ukončení základní školy tedy všichni studenti musí vyjíždět do školy mimo region - do Kyjova, Brna, Hodonína a dalších míst. To je jednou z příčin celkově nižšího stupně vzdělanosti obyvatel regionu a současně přispívá k emigraci obyvatel mimo region – zvláště těch, kteří dosáhli vyššího stupně vzdělání.

Zdravotnictví

V mikroregionu je dostupná základní zdravotnická péče. Stálá ordinace všeobecného praktického lékaře je v pěti obcích mikroregionu (chybí pouze v Dražůvkách, Lovčicích a Uhřicích), stálá ordinace stomatologa je ve čtyřech obcích a ordinace praktického lékaře pro děti a dorost ve třech obcích mikroregionu. Všechny tři ordinace jsou ve Ždánicích, Dambořicích a Archlebově – tyto obce jsou současně středisky dojížděky za zdravotnickou péčí z okolních obcí mikroregionu, opět s výjimkou Dambořic, které vzhledem ke své populační velikosti dokáží "zaměstnat" lékaře uvedených specializací, ale vzhledem ke své okrajové poloze nejsou centrem dojížděky z jiných obcí. K praktickému lékaři do Ždánic dojíždí pacienti ze dvou obcí, k pediatrovi do Archlebova dokonce z pěti obcí mikroregionu. Spádovost za zubním ošetřením je relativně nejvíce dekoncentrovaná.

Mimo tři základní specializace lékařské péče je v mikroregionu ještě dostupná ordinace gynekologa (2x v týdnu). Za jinými odbornými lékaři musí pacienti vyjíždět přes hranice mikroregionu. Nejčastějším cílem vyjížděky na polikliniku nebo do nemocnice je Kyjov (ten uvedli představitelé všech obcí), dále Brno a Hodonín.

Stávající stav zajištění lékařské péče je považován ve většině obcí za vyhovující. Za nedostatečný je považován v Žarošicích, kde chybí stomatolog a problematické je také dojíždění k dětskému lékaři. Tyto připomínky vycházejí z populační velikosti obce a její výhodné dopravní polohy a opírají se také o to, že obec Žarošice je spádovým střediskem dojížděky do základní školy. Obecnějším problémem je však spíše nedostatek pacientů – klientů privátních zdravotnických zařízení.

Tab. 4.7 Dostupnost lékařské péče v obcích mikroregionu

Obec	Stálá ordinace v obci			Cíl dojížd'ky za zdravotní péčí				Vyhovuje stav
	Praktický lékař	Pediatr	Stomatolog	Praktický lékař	Pediatr	Stomatolog	Nemocnice	
Archlebov	1	1	1	v obci	v obci	v obci	Kyjov	ano
Dambořice	1	1	1	v obci	v obci	v obci	Kyjov, Hodonín	ano
Dražůvky	-	-	-	Ždánice	Archlebov, Ždánice	Ždánice, Kyjov	Kyjov	ano
Lovčice	-	-	-	Ždánice, Kyjov	Ždánice, Archlebov	Ždánice, Kyjov	Kyjov, Brno	ano
Násedlovice	1	-	1	v obci	Archlebov, Kyjov	v obci	Kyjov	ano
Uhřice	-	-	-	Žarošice	Archlebov		Kyjov, Brno	ano
Žarošice	1	-	-	v obci	Archlebov	Archlebov, Ždánice	Kyjov	ne
Ždánice	3	1	2	v obci	v obci	v obci	Kyjov	ano

Pramen: Dotazníkové šetření

Kultura a sport

Pro obyvatelstvo regionu je charakteristický vysoký stupeň prostorové stability (vysoký podíl rodáků) a značná "zakořeněnost" obyvatel (silná regionální identita). Tomu by měla odpovídat také dostatečná vybavenost obcí zařízeními pro společenské akce, kulturní a sportovní využití.

Kostel, v němž se pravidelně konají bohoslužby, je v každé obci s výjimkou populačně nejmenších Dražůvek. V Dražůvkách chybí také kulturní dům, který není ani v Žarošicích, i přesto, že jsou spádovou obcí pro své nejbližší okolí. Veřejná knihovna je otevřena v každé obci. Naopak kino není v mikroregionu ani jediné – nejbližší je v Kyjově.

Ve Ždánicích je v provozu lidová hvězdárna, které je využívána jak k astronomickým pozorováním, tak také různým kulturním aktivitám. Ve městě Ždánice také aktivně působí Dům dětí a mládeže s Haluzickou táborovou základnou.

Tab. 4.8 Dostupnost kulturních zřízení v obci

Obec	Bohoslužby	Kulturní dům	Veřejná knihovna	Muzeum
Archlebov	ano	ano	ano	ano
Dambořice	ano	ano	ano	ne
Dražůvky	ne	ne	ano	ne
Lovčice	ano	ano	ano	ne
Násedlovice	ano	ano	ano	ne
Uhřice	ano	ano	ano	ne
Žarošice	ano	ne	ano	ano
Ždánice	ano	ano	ano	ano

Pramen: Dotazníkové šetření

Sportovní hřiště je k dispozici v každé obci s výjimkou Dražůvek. Tělocvična je v pěti obcích mikroregionu – kromě Dražůvek chybí také Násedlovicích a Uhřicích. V mikroregionu je provozováno jediné koupaliště, a to v mikroregionálním středisku Ždánicích. Možnost přírodního koupání je také v Lovčicích a Uhřicích. Ve Ždánicích je provozováno fitcentrum, zatímco sauna v mikroregionu v současné době není v provozu žádná.

Za největší nedostatky vybavenosti obcí zařízeními na trávení volného času je v Dražůvkách pocíťována absence kulturního domu a tělocvičny, v Žarošicích absence kina a koupaliště. V Uhřicích chybí víceúčelová sportovní hala a Násedlovicích kino, tělocvična, fitcentrum, sauna i koupaliště.

Tab. 4.8 Dostupnost sportovních zařízení v obcích

Obec	Hřiště	Tělocvična	Fitcentrum	Sauna	Koupaliště	Možnost koupání
Archlebov	ano	ano	ne	ne	ne	ne
Dambořice	ano	ano	ne	ne	ne	ne
Dražůvky	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Lovčice	ano	ano	ne	ne	ne	ano
Násedlovice	ano	ne	ne	ne	ne	ne
Uhřice	ano	ne	ne	ne	ne	ano
Žarošice	ano	ano	ne	ne	ne	ne
Ždánice	ano	ano	ano	ne	ano	ano

Pramen: Dotazníkové šetření

Z hlediska vybavenosti obcí sociálními službami a službami pro trávení volného času je nejlépe vybavenou obcí mikroregionální středisko Ždánice (14 druhů sledovaných služeb), následováno Dambořicemi a Archlebovem (11 druhů). V Žarošicích a Lovčicích je provozováno 8 sledovaných druhů služeb a v Násedlovicích a Uhřicích 7 druhů. V Dražůvkách jsou provozovány pouze dva ze sledovaných druhů služeb.

1. 5. CESTOVNÍ RUCH A REKREACE

Potenciál pro rozvoj cestovního ruchu

V mikroregionu Ždánicko existují relativně příznivé předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Je to dáno jednak estetickou hodnotou zdejší kulturní krajiny, která vytváří množství příležitostí pro různé typy turistických výletů (a to v létě a v menší míře i v zimě), jednak řadou historických památek, které jako výsledky úsilí minulých generací doplňují obraz krajiny a dodávají jí neopakovatelný výraz. Členitý terén a rozsáhlé lesní porosty Ždánického lesa navíc nabízí možnosti pro rekreační outdoorové sporty jako je turistika, cykloturistika, lyžování aj. Specifický potenciál dále vyplývá z existence místních kulturních tradic, které se na Ždánicku uchovaly v míře neobvyklé v většině jiných mikroregionů ČR. Dalším z více lokálních zdrojů, potenciálně využitelných pro rozvoj cestovního ruchu, je tradiční zpracování místních produktů, která vytváří předpoklady pro rozvoj takových forem turistiky jako je např. vinařská turistika či agroturistika.

Existující potenciál pro rozvoj cestovního ruchu je dále zesílen relativně výhodnou polohou území v blízkosti brněnské aglomerace a dalších významných koncentrací obyvatelstva. I když mikroregion leží mimo hlavní dopravní tahy, sledující urbanizované osy, je z nich relativně dobře dostupný. Potenciál návštěvníků (zdrojová oblast) pro krátkodobou i střednědobou rekreaci je tedy značný. Ve srovnatelné vzdálenosti od sídelních aglomerací jako je Ždánicko však leží více oblastí s podobnou nabídkou aktivit a atraktivit cestovního ruchu (Drahanská vrchovina, Chřiby, Bílé Karpaty aj.). Tyto oblasti tak do jisté míry konkurují Ždánicku při rozhodování návštěvníků o volbě místa jejich krátkodobé či střednědobé rekreace. Turistická návštěvnost proto do značné míry závisí na způsobu, jakým bude místní dědictví potenciálním návštěvníkům interpretováno a prezentováno, a také na propagaci existující nabídky.

Specifickým potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu na Ždánicku je také pozitivní image regionu jako oblasti se zdravým životním prostředím a pohostinnými lidmi, kteří umí využívat místní zdroje trvale udržitelným způsobem.

Výlety do přírody a poznávání nových míst se z činnosti, již se původně věnovaly jen elitní, početně omezené skupiny obyvatel, staly v průběhu 20. století masovou formou trávení volného času. Přispěl k tomu proces urbanizace, který přivedl většinu obyvatel do měst, která se stala hlavními zdrojovými oblastmi cestovního ruchu. Volné víkendy spolu s omezenými možnostmi cestování do zahraničí v 50. až 80. letech vedly ke značnému rozšíření domácího cestovního ruchu. Specifickým fenoménem bylo rozšíření chataření a chalupaření, které částečně změnilo vzhled krajiny a některých sídel i na Ždánicku.

V 90. letech došlo v ČR k významnému zvýšení počtu cest za rekreací do zahraničí. Po útlumu začátkem 90. let však poměrně rychle dochází i k oživení zájmu o domácí cestovní ruch. Návštěvníci, často právě díky zkušenostem ze zahraničí a také díky zvýšení konkurence jednolivých domácích regionů, jsou však náročnější, jak v požadavcích na služby, tak i na informace o regionu a řada z nich očekává nejen "statické" atraktivitativy cestovního ruchu jako jsou kulturní či přírodní památky nebo esteticky hodnotná krajina, ale také nabídku specifických aktivit - nabídku aktivních forem trávení volného času, poznávání místních tradic při různých slavnostech, jarmarcích, festivalech apod. Fenomémem 90. let se stalo masové rozšíření cykloturistiky jako jedné z aktivních forem rekreace.

S otevřením hranic se současně zvýšil také zájem zahraničních turistů o návštěvu ČR, i když tato návštěvnost je dosud v rozhodující míře koncentrována do velmi omezeného počtu lokalit. S rozšiřováním nabídky aktivit i v dosud méně "známých" regionech se však tento stav postupně začíná měnit.

Cestovní ruch je v celosvětovém měřítku již delší dobu považován za významné hospodářské odvětví. Zvýšení turistické návštěvnosti v území může posílit kupní sílu obyvatelstva a zajistit prosperitu podnikům, které by se jen službami místnímu obyvatelstvu těžko užívaly. Kvalita poskytovaných služeb a jejich nabídka pak významně ovlivňují spokojenost návštěvníků a tak působí i na jejich rozhodování, zda navštívit území i příště. Návštěvnost se dá současně významně ovlivnit i propagací území a jeho atraktivit a aktivit. Pověst území jako turisticky atraktivní destinace současně zlepšuje image regionu a tak zvyšuje jeho atraktivitu pro potenciální investory. Cestovní ruch se tak stále více stává typickým hospodářským odvětvím, kde účelně vynaložené investice mohou přinést zisk. Současně jde o odvětví, jehož rozvoj je více než v jiných případech možné ovlivnit aktivitou veřejného sektoru.

Předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu – turistické cíle

Předpoklady pro rozvoj odvětví cestovního ruchu jsou na Ždánicku poněkud nadprůměrné. Značná část území leží v Přírodním parku Ždánický les, který patří k největším souvisle zalesněným oblastem v Jihomoravském kraji. Hlavní turistická sezóna je v létě, avšak za krátkodobými výlety směřují návštěvníci do regionu i na jaře a na podzim. Zejména v této době se otevírá prostor pro zvýšení návštěvnosti existencí nabídky různých společenských akcí a aktivit. Členitý terén a nadmořská výška současně vytvářejí určité předpoklady i pro rozvoj zimní lyžařské turistiky, a to především proto, že ve většině sousedních mikroregionů (s výjimkou Chřibů) tyto předpoklady chybí. Mikroregion nemá ambice konkurovat velkým horským střediskům, ale může těžit z potenciální poptávky po krátkodobé lyžařské rekreaci (běžecké i sjezdové lyžování) ze strany obyvatel nejbližších regionů. Při rozumném managementu, kvalitních službách a dobré propagaci tak existuje předpoklad pro využití ubytovacích zařízení cestovního ruchu po větší část roku.

Každá obec v mikroregionu má na svém území přírodní či historické památky, využívané nebo potenciálně využitelné jako atraktivity cestovního ruchu. Přesto, že nabídka jednotlivých obcí je ve srovnání s jinými mikroregiony značně vyrovnaná, za hlavní východisko turistických cest je možné označit Ždánice. Ve Ždánicích je renesanční zámek – sídlo někdejšího ždánického panství – který hostí sbírky městského Vrbasova muzea, další kulturní památky, Ždánice jsou logickým východištěm cest do Ždánického lesa, začíná zde naučná stezka a jsou zde také turistické služby.

Mezi historickými událostmi s potenciálním významem pro turistický ruch vynikají události vázící se k bitvě u Slavkova v prosinci 1805. Ve Spáleném mlýně u Uhřic došlo 4. 12. 1805 k setkání Napoleona s rakouským císařem Františkem I: a k dohodě o příměří, dále u Silničné je kříž nad bývalým hrobem pobočníka ruského cara hraběte Tisenhausena, který zde zahynul po bitvě u Slavkova. Při vhodné interpretaci těchto událostí a jejich turistickém zpřístupnění (expoze, historická naučná stezka...) se může historie stát prostředkem ke zvýšení návštěvnosti.

Velký potenciál spočívá také v interpretaci a turistickém zpřístupnění místních výrobních tradic a místní kultury. Již v současné době se v některých obcích (Žarošice, Násedlovice aj.) konají slavnosti a přehlídky místní kultury. Vzhledem k bohatství mikroregionu na různé projevy lidové kultury by se podobných akcí mohlo konat více, měly by se stát pravidelné a získat větší publicitu. Potřebná je také spolupráce obcí při jejich organizaci a propagaci (zvyšují návštěvnost a zlepšují image celého mikroregionu, nejen jedné obce). Specifický potenciál má vinařská turistika – v této oblasti má region co nabídnout. Podobně by mohlo být turisticky využito i zpracování jiných místních produktů, přičemž vhodným modelem je zemědělec nebo řemeslník doplňující svoje příjmy z výroby příjmy z prodeje výrobků turistům, případně poskytováním turistických služeb. Agroturistika je jednou z forem využití tohoto potenciálu.

Specifickým výrobním zaměřením regionu je průzkum a těžba ropy a zemního plynu. Je otázka, zda by i tato specifická a v podmínkách ČR ojedinělá činnost nemohla být turisticky zpřístupněna – např. formou návštěvnického centra, naučnou stezkou doplněnou některými aktivitami apod.

Potenciální turistické cíle se nacházejí v každé obci mikroregionu. Jejich stručný přehled je uveden v Tab. 5.1 na základě výpovědí představitelů obcí a s pomocí existujících turistických průvodců a propagačních materiálů.

Tab. 5.1 Turistické cíle a turistická infrastruktura v obcích mikroregionu Ždánicko

Obec	Značena turist. cesta	Cyklo trasa	Koupa-liště, možnost koupání	Významná místa	Významní rodáci
Archlebov	ne	ano	ne	farní kostel sv. Rocha a Šebestiána, (1731), kříž se sochami P. Marie a Jana Evangelisty, barokní poklona se sochou sv. Jana Nepomuckého, archeologické nálezy, lidová kulturní tradice	Zdeněk Blažek, hud. skladatel
Dambořice	ne	ano	ano	barokní kostel sv. Martina, židovský hřbitov, slovanské žárové pohřebiště, pozůstatky pohřebních mohyl z halštatské doby, habánské vinné sklepy, lidová kulturní tradice	
Dražůvky	ne	ne	ne	novogotická zvonička, rustikální socha sv. Jana Nepomuckého (1816)	
Lovčice	ano	ano	ano	empírový kostel sv. Petra a Pavla, lidové kulturní tradice, milíře, přírodní rezervace u Vrby, naučná stezka	
Násedlovice	ne	ano	ne	tradiční přehlídka dechových a cimbálových muzik, lidová kulturní tradice	Jaromír Bělič, bohemista
Uhřice	ne	ano	ano	opevněný kostel sv. Jana Křtitele, rokoková socha sv. Jana Nepomuckého, kulturní tradice, Janův dvůr - místo setkání Napoleona s císařem Františkem I., lyžařský vleč	
Žarošice	ano	ano	ne	poutní a farní kostel P. Marie (1801), barokní sochy (18. stol.), Křížová cesta, místní muzeum, dřevěný kříž – lidová řezbářská práce, vinné sklepy s dřevěnými lisy, tradice slavností Vlastivědné Žarošice, kulturní tradice	
Ždánice	ano	ano	ano	renesanční zámek (1569), Vrbasovo muzeum, přírodně krajinářský park, barokní kostel Nanebevzetí P. Marie, boží muka se sochou sv. Jana Nepomuckého, archeologické nálezy, les Palánek, naučná stezka Ždánickým lesem, přírodní rezervace U Vrby.	Jakub Vrbas, sběratel Dr. Martin Kříž, archeolog

Obce mikroregionu jsou také rodištěm či působištěm řady významných osobností. To vytváří potenciál pro zvýšení návštěvnosti území v rámci kulturní turistiky spojené s

návštěvou míst pobytu významné osobnosti (v případě turistického zpřístupnění těchto míst). V tabulce (Tab. 5.1) je dále uvedeno, zda obcí prochází značená turistická cesta, značená cyklotrasa a zda je v obci či jejím blízkém okolí možnost koupání.

Infrastruktura pro cestovní ruch

Vzhledem k turistickému potenciálu území existuje v regionu jen poměrně řídká síť značených turistických cest, která spočívá v cestě hřebenem Ždánického lesa ("Těšanka") a napojení na tuto cestu z obcí Ždánice, Žarošice a Lovčice.

Poněkud hustější je síť cykloturistických cest. Vzhledem k poloze mikroregionu a jeho specifické atraktivitě přitom velkou část z nich tvoří nadregionální, případně dálkové cykloturistické trasy, které přivádějí do regionu i návštěvníky ze vzdálených míst. Není snad třeba připomínat, že cykloturistika není dnes zábavou chudých, ale vzhledem k její popularitě se jí věnují všechny sociální vrstvy. V mikroregionu se kříží dálková cykloturistická trasa Jihlava – Český Těšín (trasa č. 473, mikroregionem prochází v úseku Lovčičky – Snovídky většinou hřebenovou cestou Ždánického lesa) s trasou Hradec Králové – Břeclav (č. 412 a 507, mikroregionem vede z Kyjova přes Lovčice ke kótě U slepice a dále do Heršpic a Rousínova). Sedmi obcemi mikroregionu dále probíhá Kyjovská vinařská stezka, která je jednou z deseti vyznačených tras turistického produktu Moravské vinařské stezky. Tuto síť doplňují místní cykloturistické trasy 5095 (Dambořice – Těšanka – Zdravá Voda – Uhřice) a 5096 (U zlatého jelena – Ždánice – Lovčice – U slepice).

Pro zimní lyžařskou turistiku je při příznivých sněhových podmínkách využívána opět především cesta hřebenem Ždánického lesa a další cykloturistické trasy mimo úseky vedoucí po silnicích. Pro sjezdové lyžování je k dispozici lyžařský vlek v Uhřicích.

V mikroregionu existuje jediná naučná stezka, vedoucí ze Ždánic do Lovčic. Byla vybudována v roce 1996 a na délce 17,7 km (včetně odboček) má 18 stanovišť.

Na Ždánicku existuje přitom množství podnětů pro zřízení dalších naučných stezek, které by seznamovaly návštěvníky s místní přírodou, kulturní i hospodářskou historií, architekturou, náboženskými tradicemi, pobytem významných osobností aj. Jiným podnětem ke zvýšení návštěvnosti je pojmenování existujících stezek i navrhovaných tras.

Služby cestovního ruchu

Přes existující potenciál je turistická návštěvnost mikroregionu dosud značně omezená. To se odráží i v nabídce ubytovacích možností a dalších turistických služeb. V mikroregionu existují pouze čtyři ubytovací zařízení, a to hotel, penzion, ubytovna DDM a táborová základna. Celková ubytovací kapacita je cca 280 lůžek v sezónu a 130 lůžek mimo sezónu. Přitom naprostá většina těchto lůžek (v sezónu cca 85% lůžek) je v ubytovacích zařízeních nižšího standardu služeb (ubytovna, táborová základna) a tudíž i nižších cen za ubytování.

Celkovou ubytovací kapacitou (cca 33 lůžek na 1000 obyvatel v době letní sezóny ve všech typech zařízení včetně táborové základny) je mikroregion poměrně hluboko pod republikovým průměrem (50 lůžek na 1000 obyvatel). Odráží to převážně krátkodobý charakter turistických návštěv mikroregionu (převážně jednodenní výlety bez ubytování),

Restaurace nabízející teplá jídla je jen v Dambořicích, Žarošicích (2x) a Ždánicích. Nedostatek turistických služeb – ubytování, stravování, ale také informací o regionu – je tak zřejmě jednou z příčin omezené návštěvnosti regionu se značným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu.

Tab. 5.2 Ubytovací zařízení v obcích mikroregionu Ždánicko

Obec	Typ zařízení	Název	Ubytovací kapacita (počet lůžek)	V provozu celoročně
Násedlovice	ubytovna	Zemas	40	ano
Žarošice	penzion	Katolický dům	18	ano
Ždánice	hotel	Radlovec	20	ano
Ždánice	táborová základna	Haluzice	50	ano
Ždánice	táborová základna	Haluzice	150	ne (jen sezóna)

1. 6. DOPRAVA A DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST

Hlavní dopravní osou mikroregionu je silnice I/54 Slavkov u Brna – Žarošice – Kyjov – Veselí nad Moravou – hraniční přechod Strání/Moravské Lieskové. Na ni navazují silnice druhé třídy:

II/431 Ždánice – Bučovice – Vyškov

II/419 Žarošice – Čejč

II/381 Žarošice – Velké Hostěrádky- Velké Němčice – Pohořelice.

Silniční síť regionu doplňují silnice třetí třídy a místní komunikace.

Silnice I/54 prochází intravilánem obcí Žarošice a Archlebov, silnice II. třídy prochází městem Ždánice a obcemi Násedlovice a Dambořice. Intravilány ostatních obcí – Lovčic, Uhřic a Dražůvek – jsou na silniční síť napojeny silnicemi III. třídy. Problémem je technický stav většiny komunikací II. a III. třídy a jejich nedostatečná údržba.

Územím mikroregionu prochází železniční trať Čejč – Kloubouky u Brna - Ždánice, na níž jsou na území mikroregionu železniční stanice Uhřice u Kyjova a Ždánice a zastávky Dambořice a Dražůvky. Na této trati je však dlouhodobě zastavena osobní doprava a trať má jen příležitostný význam pro nákladní dopravu do ždánických průmyslových podniků.

Veškerá dopravní obslužnost regionu veřejnou dopravou je tak zajišťována autobusy. Obce Ždánicka navzájem i s centry mimo region spojuje celkem 13 autobusových linek. Jejich přehled spolu s průměrným počtem spojů je uveden v Tab. 6.1. Z uvedeného přehledu je zřejmé, že počet autobusových linek, které spojují obce mikroregionu s centry mimo region, je více než linek, které spojují obce s mikroregionálním střediskem – Ždánicemi. To odpovídá již výše konstatované omezené vnitřní integritě regionu, vyplývající z omezeného regionálního významu střediska Ždánice. Hlavními centry, z nichž vycházejí nebo do nichž směřují autobusové spoje, jsou Kyjov (38 párů spojů v pracovní den) a Brno (34 párů spojů). Počet přímých autobusových spojů s okresním městem je velmi malý.

Tab. 6.1 Autobusové linky procházející územím mikroregionu

Číslo linky	Trasa	Průměrný počet párů spojů v pracovní dny
750740	Ždánice – Lovčice – Bukovany - Kyjov	17
720130	(Násedlovice) – Dambořice – Bošovice - Brno	10
750800	Brno – Slavkov u Brna – Žarošice - Kyjov	9
750600	Dambořice- Bošovice- Brno	8
750840	Ždánice – Věteřov – Kyjov	6
750850	Ždánice – Brno	5
750780	Ždánice - Bučovice	5
750770	Dambořice – Ždánice	4
750760	Dambořice – Uhřice- Žarošice - Věteřov- Kyjov	2
750780	Kyjov- Dambořice	1
750920	Ždánice – Dražůvky – Želetice- Stavěšice- Kyjov	1
750890	Ždánice – Žarošice- Násedlovice – Čejč - Hodonín	1
750340	Hodonín – Čejkovice – Násedlovice - Brno	1

Pramen: jízdní řády

Dopravní obslužnost jednotlivých obcí úzce souvisí s jejich polohou a třídou silniční komunikace, která prochází intravilánem obce. Nejlépe jsou obsluhovány obce Žarošice a Archlebov, které leží na silnici I/54, teprve za nimi následuje středisko mikroregionu. Dopravní obslužnost byla hodnocena jako průměrný počet spojů, které vyjíždějí z obce v pracovní dny. Výsledky tohoto jednoduchého hodnocení jsou uvedeny v následujícím přehledu (Tab. 6.2).

Tab. 6.2 Průměrný počet odjezdů autobusů veřejné dopravy v pracovní den z vybraných zastávek mikroregionu

Pořadí	Obec/zastávka	Průměrný počet odjezdů v pracovní den
1.	Žarošice-Silničná, rozc. Uhřice	68
2.	Dražůvky – rozcestí	64
3.	Archlebov	56
4.	Žarošice	54
5.	Ždánice	51
6.	Uhřice – horní zastávka	42
7.-8.	Lovčice – dolní zastávka	39
7.-8.	Násedlovice	39
9.	Dambořice	29
10.	Dražůvky	28

Pramen: jízdní řády

Specifikem mikroregionu Ždánicko je skutečnost, že nejlépe obsluhovanými zastávkami nejsou centra obcí, ale zastávky na "rozcestí" – rozcestí Uhřice a rozcestí Dražůvky. Vzhledem ke konfiguraci silniční sítě mají tyto zastávky často charakter přestupních stanic – míst, kde se kříží trasy autobusových linek. Frekvenci veřejné dopravy v těchto místech a jejich přestupnímu charakteru (čekání) neodpovídá vybavenost těchto míst (čekárna).

Z hlediska dopravní obslužnosti intravilánů můžeme obce Ždánicka rozdělit do tří skupin: nejlépe obsluhovány jsou obce Žarošice, Archlebov a Ždánice (51 až 56 spojů), druhou skupinu tvoří Uhřice, Lovčice a Násedlovice (39 až 42 spojů) a nejhůře jsou obsluhovány obce Dambořice a Dražůvky (28-29 spojů). V případě Dražůvek je jejich nižší obslužnost kompenzována blízkostí zastávky Dražůvky rozcestí (cca 1 km). Fakticky nejhůře obsluhovanou obcí jsou tedy Dambořice, které jsou přitom druhou populačně největší obcí mikroregionu, ovšem v relativně okrajové poloze.

Celkově je možné dopravní obslužnost mikroregionu hodnotit jako uspokojivou. Konkrétní nedostatky, pociťované představiteli mikroregionu, jsou uvedeny v následující tabulce (Tab. 6.3). Nejčastěji chybí spojení do okresního města, z hlediska časové polohy pak v ranních a dopoledních hodinách. Specifickým problémem zůstává zajištění komfortu cestování (chybějící čekárny, zvláště přestupních zastávkách mimo intravilány obcí).

Tab. 6.3 Nedostatky v zajištění obslužnosti veřejnou dopravou:

Trasa spoje	časová poloha spoje	účel
Archlebov – Kyjov	6.30 (odjezd)	návaznost na další spoje z Kyjova
Dambořice – Hodonín	celý den	návštěva okresního úřadu
Dražůvky- Ždánice	10.00	návštěva lékaře
Dražůvky – Čejč	celý den	náhrada za zrušené vlakové spojení
Lovčice – Bučovice	8.00 – 10.00	
Násedlovice – Hodonín	celý den	návštěva úřadů
Ždánice – Bučovice	7.15	pro studenty středních škol

1.7. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Distribuce pitné vody je v sedmi obcích mikroregionu zajištěna skupinovým nebo místním vodovodem. Nevyhovující je však situace v obci Dražůvky, kde je obyvatelstvo odkázáno na vodu z vlastních studen, která má navíc nevyhovující kvalitu. Také v Uhřicích a Žarošicích používá velká část domácností vodu z vlastních studen, v těchto obcích je však voda kvalitní (většinou splňuje hygienické parametry kojenecké vody). Jiným problémem technický stav sítě v obcích Archlebov a Lovčice – zde je na místní vodovod napojena naprostá většina domácností, avšak vodovodní síť je zastaralá a její technický stav nevyhovující. Celkově tedy pouze v pěti obcích mikroregionu je možné stávající stav zajištění dodávky pitné vody označit za vyhovující.

Tab. 7.1 Zásobování obcí mikroregionu pitnou vodou

Obec	Způsob dodávky pitné vody				Kapacita vodo- vodní sítě *	Technický stav sítě	Hygienické parametry **
	skupinový vodovod	místní vodovod	vlastní studny	bez dodávky			
Archlebov	-	100%	-	-	1	nevyhovuje	pitná
Dambořice	90%	-	10%	-	1	vyhovuje	kojenecká
Dražůvky	-	-	100%	-	3	-	nevyhovuje
Lovčice	-	95%	5%	-	1	nevyhovuje	pitná
Násedlovice	-	100%	-	-	1	vyhovuje	pitná
Uhřice	-	40%	60%	-	1	vyhovuje	kojenecká
Žarošice	48%	-	37%	15%	1	vyhovuje	kojenecká
Ždánice	97,5%	-	1%	1,5%	2	vyhovuje	pitná

* 1 – umožňuje napojení dalších objektů, 2 – vyhovuje, 3 - nevyhovuje

** kojenecká – vyhovuje i pro kojence, pitná – vyhovuje pro pití dle ČSN.

Pramen: Dotazníkové šetření

Nevyhovující je také způsob odvodu odpadních vod a jejich čištění. Za uspokojivý je možné označit pouze situaci ve Ždánicích a Uhřicích, kde je na splaškovou kanalizaci napojena většina domácností a odpadní voda je čištěna v místní ČOV. V Dambořicích je v době projednávání strategie kanalizace i ČOV budována. Ve všech ostatních obcích je situace nevyhovující. V Archlebově a Dražůvkách je většina domácností napojena na splaškovou kanalizaci, odpadní voda však není čištěna. V Lovčicích, Násedlovicích a Žarošicích není kanalizační síť vybudována. Jak dodávka pitné vody, tak zejména odkanalizování obcí a zajištění čištění odpadních vod jsou oblasti, které si v časovém horizontu, pro něž je strategie zpracovávána, vyžadují značné investice.

Tab. 7.2 Splašková kanalizace a způsob čištění odpadních vod

Obec	Vybudována splašková kanalizace	Podíl bytů napojených na kanalizaci	Způsob čištění odpadních vod
Archlebov	ano	80%	voda není čištěna
Dambořice	ano – ve výstavbě	-	ČOV na území obce
Dražůvky	ano	100%	voda není čištěna
Lovčice	ne	0	voda není čištěna
Násedlovice	ne	0	voda není čištěna
Uhřice	ano	75%	ČOV na území obce
Žarošice	ne	0	voda není čištěna
Ždánice	ano	80%	ČOV na území obce

Situace v zásobování obcí energiemi je – ve srovnání s dodávkou pitné vody a odvodem odpadních vod – podstatně příznivější. Do všech obcí mikroregionu je zaveden plyn. Podíl bytů s přípojkou plynu přesahuje ve všech obcích čtyři pětiny celkového počtu bytů, pouze v Násedlovicích je o něco nižší než tři čtvrtiny. Také kapacita vedení elektrické energie je ve všech obcích dostačující. Technický stav vedení elektrické energie – včetně transformátorů – je vyhovující v šesti obcích regionu. Nevyhovující je v obcích Archlebov a Uhřice.

Tab. 7.3 Zásobování energiemi

Obec	Zaveden plyn	Podíl bytů s přípojkou plynu	Kapacita vedení el. energie	Technický stav vedení el. energie
Archlebov	ano	97%	dostačuje	nevyhovuje
Dambořice	ano	90%	dostačuje	vyhovuje
Dražůvky	ano	100%	dostačuje	vyhovuje
Lovčice	ano	100%	dostačuje	vyhovuje
Násedlovice	ano	73%	dostačuje	vyhovuje
Uhřice	ano	95%	dostačuje	nevyhovuje
Žarošice	ano	87%	dostačuje	vyhovuje
Ždánice	ano	87%	dostačuje	vyhovuje

Pramen: Dotazníkové šetření

2. PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

Identifikace problémů, pocíťovaných představiteli mikroregionu (členy pracovní skupiny).
Výsledek brainstormingu dne 12. 9. 2002 v Žarošicích.

HOSPODÁŘSTVÍ

- Vysoká nezaměstnanost.
- Nízké platy.
- Chybí podnikatelský duch – malá ochota pustit se do podnikání.
- Nízká kupní síla obyvatel (souvisí s předchozím).
- Obtížné podmínky pro podnikání větších firem.
- Malá pozornost věnovaná hospodářským problémům regionu (ze strany regionální politiky na úrovni kraje i státu).
- Nízké výkupní ceny zemědělských produktů jsou příčinou nízké intenzity zemědělské výroby.

LIDSKÉ ZDROJE

- Úbytek obyvatelstva.
- Nízká intenzita bytové výstavby (je jednou z příčin úbytku obyvatel).
- Mladí lidé odcházejí za vzděláním mimo region, tam nacházejí lépe placená pracovní místa, a už se nevracejí.
- Malé pracovní uplatnění pro vzdělané lidi.

DOPRAVA A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

- Špatný stav komunikací – silnic II. a III. třídy.
- Silnice I/54 nesplňuje parametry silnice I. třídy.
- V Dražůvkách chybí vodovod. Zastaralý stav vodovodní sítě v Lovčicích, Ždánicích, Archlebově.
- Chybí ČOV (ČOV pouze ve Ždánicích, Uhřicích, Dambořicích).
- Problémem je nedokonalý systém separace domovního odpadu – nový zákon o odpadech oslabil ekonomickou motivaci domácností pro separaci.

CESTOVNÍ RUCH

- Služby cestovního ruchu jsou málo rozvinuté.
- Region má předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu, které nejsou využité.

3. SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<i>Poloha</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ výhodná makropoloha ▪ blízkost významných sídelních aglomerací 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nevýhodná mikropoloha ▪ území má hlavní dopravní komunikace
<i>Obyvatelstvo, lidské zdroje</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ nadprůměrný podíl dětí ▪ nadprůměrná intenzita porodnosti v 90. letech ▪ dlouhodobě kladné migrační saldo čtyř obcí v severozápadní části regionu ▪ vysoký stupeň národnostní homogenity ▪ značná "zakořeněnost" obyvatel ▪ vysoký stupeň prostorové stability obyvatelstva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ počet obyvatel mikroregionu se přirozenou měnou snižuje ▪ málo příznivá věková struktura ▪ záporné migrační saldo městského střediska ▪ vysoký podíl obyvatel v poproduktivním věku ve většině obcí ▪ nízký stupeň vzdělanosti obyvatel ▪ nutnost dojíždět do základní školy z většiny obcí mikroregionu ▪ absence nabídky středoškolského vzdělávání ▪ absence nemocničního zařízení v regionu ▪ absence lůžkového zařízení sociální péče pro seniory
<i>Hospodářství, trh práce</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ převaha malých a středních podniků v ekonomické struktuře regionu ▪ dlouhá tradice výroby v několika průmyslových odvětvích ▪ specifická lokální výrobní tradice ▪ příznivé půdní předpoklady pro zemědělskou výrobu ▪ průměrná až podprůměrná nezaměstnanost osob ve věku nad 50 let 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nejistý výrobní program některých větších zaměstnavatelů ▪ nedostatek poptávky pro výrobcích některých průmyslových podniků ▪ nepřítomnost významného zahraničního investora ▪ nízký podíl výrobních služeb ▪ vysoký podíl „starých“ odvětví (hutnictví, zemědělství) ▪ dlouhodobě vysoká míra nezaměstnanosti ▪ vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti (nad 1 rok) ▪ velmi vysoká míra nezaměstnanosti mladých osob (do 29 let)

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nízký podíl zaměstnaných v terciárním sektoru ▪ velmi nízký stupeň podnikatelské aktivity ve většině obcí ▪ poměrně vysoký stupeň vyjíždky za prací z většiny obcí
<i>Cestovní ruch</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ členitost a environmentální i kulturní hodnota krajiny ▪ existence přírodního parku Ždánický les ▪ výhodná poloha vzhledem ke zdrojovým místům návštěvníků ▪ existence naučné stezky Ždánickým lesem ▪ existence lyžařského vleku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatek základní turistické infrastruktury (ubytování, stravování) ▪ nedostatečně rozvinutá doprovodná turistická infrastruktura (možnosti trávení volného času) ▪ nedostatečná propagace turistické nabídky území
<i>Doprava a technická infrastruktura</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ silniční dopravní osa mikroregionu má statut silnice 1. třídy (I/54) ▪ dopravní obslužnost území je uspokojivá (autobusová doprava) ▪ vysoká kvalita pitné vody v některých obcích ▪ uspokojivé zajištění čištění odpadních vod v mikroregionálním středisku ▪ do všech obcí mikroregionu je zaveden zemní plyn ▪ uspokojivý stav vedení elektrické energie a kapacita vedení ve většině obcí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ absence železničního spojení ▪ poloha mikroregionálního střediska mimo hlavní silnici I/54 ▪ nekvalitní povrch vozovek silnic II. a III. třídy ▪ nevyhovující situace v zásobování pitnou vodou v obci Daržůvky ▪ nevyhovující technický stav vodovodní sítě v obcích Archlebov a Lovčice ▪ neexistence kanalizační sítě a ČOV v polovině obcí regionu ▪ nevyhovující stav vedení elektrické energie v obcích Archlebov a Uhřice
<i>Životní prostředí</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobrá kvalita ovzduší (plynofikace) ▪ vysoká environmentální hodnota krajiny ▪ fungující systém separace komunálního odpadu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokální znečištění ovzduší kolem silnice I/54 ▪ značný stupeň znečištění vodních toků ▪ kontaminace podzemních vod splaškovými vodami a dalšími zdroji ▪ nedostatečné hygienické zabezpečení studní

PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<p style="text-align: center;"><i>Obyvatelstvo, lidské zdroje</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podpora aktivity občanských sdružení a zájmových spolků ▪ zvýšená pozornost zapojení mladých lidí do těchto aktivit ▪ zlepšit migrační bilanci regionu jeho propagací jako místa zdravého a pohodlného bydlení v čistém prostředí ▪ vyhledávání lokalit pro výstavbu rodinných domů ▪ zlepšení vzhledu veřejných prostranství v obcích ▪ podpora většího zapojení obyvatel do veřejného života ▪ posílení spolupráce mezi obcemi, zvýšení povědomí o existenci mikroregionu mezi obyvateli (regionální identita) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pokračování odchodu vzdělaných lidí v důsledku nedostatečné nabídky pracovních příležitostí ▪ odchod mladých lidí ▪ ohrožení existence MŠ a ZŠ v důsledku úbytku počtu dětí ▪ emigrace obyvatel sníží daňové příjmy obcí ▪ stárnutí populace regionu
<p style="text-align: center;"><i>Hospodářství, trh práce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj výrobních služeb, využívajících místních komparativních výhod (cena pozemků a práce) a zaměřených na odbyt v blízkých aglomeracích ▪ aktivní vytváření podmínek pro příchod investora ▪ posílení spolupráce mezi veřejnou správou a podnikateli (manažerská rada) ▪ zvýšení informovanosti o možnostech podpory podnikání ▪ aktivní využívání funkce poradce regionu při přípravě projektů a šíření informací o zdrojích podpory 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ neřešení odbytových potíží ve středních a velkých podnicích povede k útlumu výroby a ohrozí jejich existenci ▪ další zvýšení nezaměstnanosti v důsledku útlumu výroby hlavních zaměstnavatelů ▪ pokračování vysokého podílu dlouhodobě nezaměstnaných povede ke ztrátě pracovních návyků a vzniku nelegálních forem zaměstnanosti ▪ vysoká nezaměstnanost mladých povede k jejich odchodu z regionu ▪ nezájem podnikatelů o spolupráci ▪ malý zájem obyvatel o podnikání ▪ odliv kupní síly do nákupních center mimo region

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nejistota v odbytu zemědělských produktů
<p><i>Cestovní ruch</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj venkovské turistiky a agroturistiky ▪ rozšíření ubytovací kapacity v cestovním ruchu ▪ rozšíření sítě turistických, cykloturistických a lyžařských značených tras ▪ zapojení místních malých podnikatelů do programů rozšíření turistické nabídky regionu (vinaři, řemesla aj.) ▪ zapojení regionu pro programu vzpomínkových akcí bitvy u Slavkova ▪ aktivní zapojení do turistického produktu Moravské vinařské stezky ▪ rozvoj poznávací turistiky, umístování informací o významných místech v krajině a propagačních materiálech ▪ rozvoj krátkodobé zimní turistiky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nezájem podnikatelů o poskytování služeb drobným odběratelům – turistům ▪ poskytování nekvalitních služeb ▪ malá nebo bezkonceptní propagace turistické nabídky regionu
<p><i>Doprava a technická infrastruktura</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ realizace opatření na zvýšení bezpečnosti provozu ▪ zlepšení stavu zásobování obyvatelstva pitnou vodou ▪ vybudování kanalizace a její napojení na ČOV ve všech obcích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bez rychlé realizace čištění odpadních vod bude pokračovat znečišťování vodních toků a podzemních vod ▪ nedostatečná oprava silničních komunikací povede k marginalizaci obcí mimo hlavní silnici I/54
<p><i>Životní prostředí</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ budování image regionu jako místa s hodnotnou krajinou a kvalitním životním prostředím ▪ využívání obnovitelných zdrojů energie ▪ revitalizace vodních toků ▪ provádění komplexních 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalizace výroby zatěžující životní prostředí ▪ ekologická havárie ▪ nedostatečná ochrana území před povodněmi ▪ využívání nekvalitních paliv pro vytápění domů v důsledku nárůstu

<p>pozemkových úprav</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ obnova nebo budování nových cest a jiných koridorů rozčleňujících krajinu ▪ propagace environmentálních technologií při výstavbě (energetické úspory aj.) 	<p>cen zemního plynu</p>
---	--------------------------

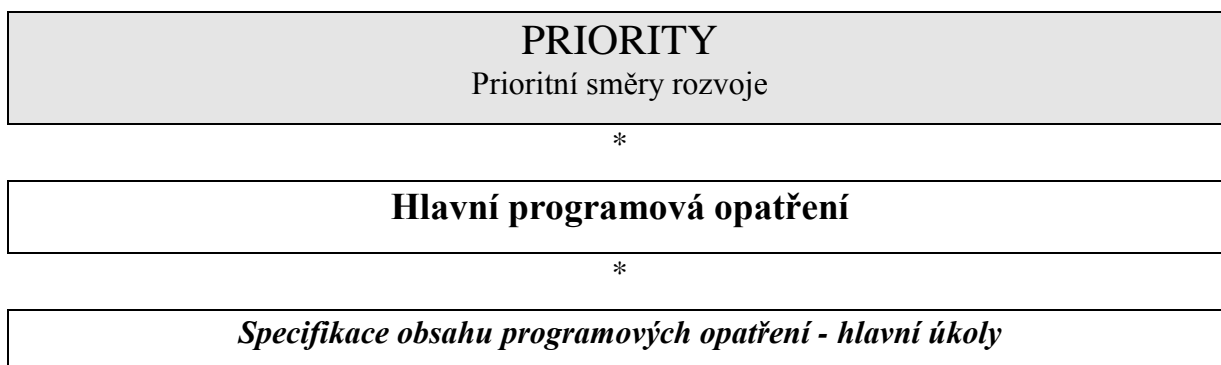
B. NÁVRHOVÁ ČÁST

4. CÍL STRATEGIE

Vytvořit do roku 2015, který je časovým horizontem strategie, region, který využívá svého potenciálu k zvýšení kvality života obyvatel a je plnohodnotnou součástí Jihomoravského kraje. Je to region s fungující ekonomikou, opírající se o místní malé a střední firmy, region s udržovanou kulturní krajinou a kvalitním životním prostředím. Cílem strategie je posílit existující vazby obyvatel k regionu prostřednictvím zvýšení životní úrovně a spolupráce mezi sektory společnosti v obcích a mezi obcemi. Budováním image regionu jako místa rozvíjejícího místní hospodářské a kulturní tradice ve zdravém prostředí vytvořit ze Ždánicka místo, které je atraktivní pro turisty, investory i jako místo k bydlení.

5. ROZVOJOVÉ PRIORITY A OPATŘENÍ

Struktura návrhové části:

Návrh strategického rozvoje mikroregionu Ždánicko specifikuje čtyři hlavní směry rozvoje - priority:

- Směr A** **Vytvoření předpokladů pro posílení výkonnosti hospodářských subjektů**
- Směr B** **Aktivizace lidských zdrojů a posílení regionální identity**
- Směr C** **Zvýšení atraktivity mikroregionu po návštěvníky**
- Směr D** **Vytvoření kvalitní a bezpečné infrastruktury pro trvale udržitelný rozvoj území**

V rámci každého směru jsou navržena hlavní programová opatření, která jsou dále rozpracována do úrovně návrhu konkrétních opatření pro realizaci v době platnosti dokumentu. Tříúrovňová struktura tedy představuje postup od obecného (směry rozvoje) ke specifickému (realizační úkoly). Pro specifikaci opatření a úkolů realizace byly voleny takové formulace, které by co nejkonkrétněji obsáhly záměry a cíle, které jsou pocíťovány a známy v současnosti, a zároveň ponechaly prostor pro začlenění záměrů a potřeb, potenciálně vzniklých v budoucnosti (bez potřeby měnit schválený dokument).

Přehled navrhovaných priorit a opatření

A. VYTVOŘENÍ PŘEDPOKLADŮ PRO POSÍLENÍ VÝKONNOSTI HOSPODÁŘSKÝCH SUBJEKTŮ

- A.1 Podporovat udržení a rozvoj existujících výrobních a nevýrobních subjektů**
- A.2 Vytvářet podmínky pro příchod investorů do mikroregionu.**
- A.3 Účinně podporovat zvýšení zaměstnanosti a kultivovat podmínky na trhu práce.**

B. ZKVALITNĚNÍ LIDSKÝCH ZDROJŮ A POSÍLENÍ REGIONÁLNÍ IDENTITY

- B.1 Zvýšení dostupnosti a kvality bydlení**
- B.2 Vytvářet podmínky pro zvyšování úrovně vzdělanosti obyvatel**
- B.3 Rozšiřovat nabídku volnočasových aktivit pro obyvatele i návštěvníky**

C. ZVÝŠENÍ ATRAKTIVITY MIKROREGIONU PRO NÁVŠTĚVNÍKY

- C.1 Vybudovat organizační strukturu cestovního ruchu**
- C.2 Podporovat rozvoj turistické infrastruktury a rozšiřování nabídky rekreačních, kulturních a sportovních aktivit**
- C.3 Vytvářet a propagovat specializované turistické produkty a programy**
- C.4 Marketingová podpora rozvoje cestovního ruchu**

D. VYTVOŘENÍ KVALITNÍ A BEZPEČNÉ INFRASTRUKTURY PRO TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

- D.1 Zlepšit technický stav komunikací, zvýšit bezpečnost provozu a zkvalitnit obsluhu území veřejnou dopravou**
- D.2 Zlepšit vybavenost mikroregionu technickou infrastrukturou**
- D.3 Zlepšit péči o krajinu a životní prostředí**

Prioritní směr A**PODPORA OŽIVENÍ HOSPODÁŘSKÉ AKTIVITY**

Fungující ekonomická sféra je základem celkového rozvoje regionu. Je předpokladem úspěšné realizace rozvojových opatření ve všech dalších oblastech. Hlavní iniciativa a zodpovědnost za ekonomický rozvoj je v rukou představitelů podnikatelské sféry a možnosti veřejné správy usměrňovat tento vývoj jsou omezenější než v jiných sférách. Přesto jsou opatření a iniciativy místní veřejné správy směřující k regulaci hospodářského vývoje, resp. vytváření podmínek pro stimulaci tohoto rozvoje, nezastupitelné. Zkušenosti z minulých let a jiných regionů ukazují, že tím, co rozhodujícím způsobem diferencuje úspěšnost hospodářského vývoje regionů s jinak srovnatelnými podmínkami, je často právě cílevědomá aktivita místní veřejné správy.

Negativní důsledky hospodářské transformace 90. let jsou pociťovány v mikroregionu více než v jiných místech. Došlo k uzavření některých výrobních závodů a to i v závodech, které bylo možné označit jako velké, existující podniky ztratily část zahraničních trhů, otevření domácího trhu mezinárodní konkurencí snížilo domácí poptávku po místních průmyslových výrobcích i zemědělských produktech. Snížení počtu pracovních míst v průmyslu a radikální snížení zaměstnanosti v zemědělství vedlo k nárůstu nezaměstnanosti a vysokému stupni vyjížděky za prací mimo region. Nezaměstnanost zůstává dlouhodobě nad průměrem ČR, specifickým problémem je vysoká nezaměstnanost mladých lidí (absolventi) a vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných.

Současnou situaci některých větších hospodářských subjektů stále není možné označit za stabilizovanou. Riziko pokračování dlouhodobého trendu zvyšování nezaměstnanosti tak pokračuje. Stupeň podnikatelské aktivity je na Ždánicku ve srovnání s jinými regiony v ČR podprůměrný a vzhledem k existujícímu potenciálu zde zůstává prostor pro další rozvoj tohoto sektoru.

Ze specifické hospodářské struktury regionu a města Ždánice plyne také potenciál pro další rozvoj. Ten spočívá především v dlouholeté tradici výroby, která se pozitivně projevuje jak ve zkušenosti a zručnosti pracovní síly, tak i v existenci obchodních vazeb (trhů) či tradičních obchodních značek. Tento potenciál je považován za jeden ze zdrojů strategie hospodářského rozvoje, neboť podmínkou úspěšnosti její realizace je maximalizace využití místních zdrojů. Kvalitní management (některých) místních podniků představuje další zdroj.

Na základě této charakteristiky je možno za střednědobé specifické cíle hospodářského rozvoje města považovat následující:

- zvýšení podnikatelské aktivity, zejména zvýšením počtu flexibilních malých a středních firem;
- zvýšení podílu podnikatelských subjektů v moderních odvětvích průmyslu a služeb;
- snižování nezaměstnanosti systematickým zvyšováním nabídky pracovních míst, zejména míst vyžadujících vyšší kvalifikaci, ale i míst pro občany z rizikových skupin na trhu práce;
- zvýšení životní úrovně obyvatelstva v zájmu rozšíření žádoucí klientely podnikatelských subjektů (zvýšení kupní síly obyvatelstva), ale i v zájmu zvýšení jejich spokojenosti s životem v regionu.

K dosažení těchto cílů může veřejná správa přispět zejména tím, že bude iniciovat vznik funkčního partnerství s podnikatelskou sférou, založeného na předpokladu vzájemné výhodnosti. Představitelé města a obcí si většinou velmi dobře uvědomují význam existence podnikatelských subjektů pro "své" území, podnikatelé však nebývají vždy dobře informováni o tom, co mohou od veřejné správy očekávat. Ve společném zájmu je žádoucí, aby veřejná správa vystupovala více iniciativně a podporou informačních i poradenských služeb a dalšími dostupnými nástroji přesvědčila podnikatelskou sféru o oboustranné výhodnosti spolupráce.

A.1

Podporovat udržení a rozvoj existujících výrobních a nevýrobních subjektů

Specifikace obsahu programového opatření - hlavní úkoly

- Vytvořit tradici pravidelných pracovních setkání zástupců obcí a manažerů místních velkých a středních podniků ("manažerská rada") jako schůzek, kde bude možné se vzájemně seznamovat s problémy a potřebami a s představami o dalším rozvoji.
- Podporovat budování a provoz informačních, servisních a poradenských služeb pro podnikatele.
- Zlepšit informovanost o regionálních programech pro podporu podnikání, provázaných na možnost využití domácích i zahraničních zdrojů podpory. Využít statutu okresu Hodonín jako hospodářsky slabého okresu.

- Koordinovat motivační a podpůrné nástroje dostupné pro malé a střední podnikatele.
- Podporovat zavádění nových technologií.
- Klást zvýšený důraz na environmentální bezpečnost existujících výrobních a využít této skutečnosti pro posilování pozitivního image regionu jako místa s kvalitním životním prostředím.
- Specificky podporovat malé podnikání v oblasti výrobních živností (řemesla).
- Podporovat tvorbu pilotních projektů úspěšných výrobců/podnikatelů.
- Vytvořit a rozvíjet kontakty s partnerskými městy v zahraničí pro podporu rozšíření exportních možností místních podniků.
- Podporovat změny výrobních technologií, zlepšující možnosti pro uplatnění výše kvalifikované pracovní síly.

A.2

Vytvářet podmínky pro příchod investorů.

Komparativními výhodami regionu Ždánicko pro přilákání investorů je jeho poloha v blízkosti významných aglomerací a také jeho image environmentálně hodnotného území. Tato druhá skutečnost vylučuje příchod investorů z oblasti těžkého průmyslu, současně však vytváří prostředí atraktivní pro investory z oblasti výrobních služeb a moderních výrobních, nenarušujících životní prostředí.

Podmínkou pro příchod investorů je existence volných ploch a objektů, na kterých je v krátké době možné zahájit výrobu či podnikání v oblasti služeb. To nesmí být zatíženo nutností dodatečných výdajů (např. sanace ekologických zátěží apod.). Investoři zpravidla preferují volné pozemky ("zelené louky") před rekonstrukcí starších, opuštěných objektů. V důsledku útlumu průmyslové i zemědělské výroby přitom existuje v mikroregionu několik objektů a ploch, které jsou v současnosti jen málo využívány (nebo vůbec) a jejichž využití je v zájmu urbanistického rozvoje sídel a zachování hodnoty krajiny. Pro revitalizaci těchto ploch je nutné nabídnout investorům pobídky a kompenzovat jim náklady, které vzniknou při regeneraci těchto ploch a objektů ve srovnání se stavbou nových objektů na zelené louce. Pro některé druhy podnikatelských činností však nebudou existovat existující objekty vhodné ani s pobídkami - proto je třeba mít současně připravené i pozemky pro investory požadující volné, nezastavěné plochy.

Konkretizace obsahu programového zaměření - hlavní úkoly

- Propagovat mikroregion jako místo vhodné pro podnikání. Využít síť agenturních zastoupení regionu (Jihomoravského kraje, okresu Hodonín, RRA JM aj.) k prezentaci mikroregionu a příležitostí pro podnikání v něm, a to v ČR i v zahraničí. Prezentovat nabídku podnikatelských příležitostí na veletrzích a výstavách.
- Zpracovat katalog opuštěných a volných hospodářských areálů, objektů a ploch, včetně uvedení komparativních výhod pro podnikatelské využití těchto lokalit, a prostřednictvím OHK, RRA a internetu nabízet tyto lokality potenciálním investorům.
- Vytvořit funkční partnerství obcí za účelem propagace podnikatelských příležitostí mikroregionu (příchod perspektivního investora do jedné obce bude přínosem pro celý mikroregion).
- Technicky připravit území, určené územním plánem pro průmyslové podnikání, včetně účelného vyřešení vlastnických vztahů.
- Zvážit možnost zainvestování vybraného pozemku - průmyslové zóny či lokality (ve vlastnictví města/obce).
- Vypracovat systém pobídek pro investory (záruky, příp. daňové úlevy, spolufinancování nákladů spojených s odstraněním starých zátěží apod.). Tento systém by měl být diferencovaný a preferovat vyšším stupněm podpory investice do revitalizace nevyužitých průmyslových ploch a objektů (ve srovnání s investicemi na zelené louce) a do moderních odvětví, přinášejících vyspělé technologie a know-how (oproti ostatním investorům).
- Budování image regionu jako atraktivního místa pro podnikání v oblasti technicky a environmentálně vyspělých technologií.

A.3

Účinně podporovat zvýšení zaměstnanosti a kultivovat podmínky na trhu práce.

Důsledkem ztráty trhů a nepřilíš úspěšné restrukturalizace některých podniků byl velký počet propuštěných pracovníků, z nichž ne všichni našli zaměstnání v terciérním sektoru nebo jiných výrobních provozech. Tento proces, probíhající i jinde v ČR, měl na Ždánicku zvláště negativní dopady, což se projevilo nadprůměrně vysokou mírou nezaměstnanosti. Další příčinou vysoké nezaměstnanosti, včetně vysokého podílu dlouhodobé

nezaměstnanosti (více než 1 rok), je nepříliš příznivá vzdělanostní a kvalifikační struktura pracovníků.

Navrhovaná opatření kombinují krátkodobá opatření ke snížení nezaměstnanosti se střednědobými, strategickými opatřeními, směřujícími ke zvýšení vzdělanosti a kvalifikace zaměstnanců a tím i jejich flexibility na trhu práce.

Konkretizace obsahu programového zaměření - hlavní úkoly

- Ve spolupráci s úřadem práce a manažerskou radou (resp. klíčovými zaměstnavateli) vypracovat strategii vývoje zaměstnanosti, odhadující vývoj poptávky po pracovní síle a její struktury a vývoj nabídky, včetně kroků směřujících ke snížení nezaměstnanosti.
- Spolupracovat s úřadem práce při realizaci nástrojů a programů aktivní politiky zaměstnanosti.
- Specifickou pozornost věnovat rizikovým skupinám osob na trhu práce (absolventi škol, zdravotně postižení, dlouhodobě nezaměstnaní, ženy s malými dětmi aj.), včetně podpory firem vytvářejících pracovní místa pro tyto skupiny nad rámec stanovený zákonem.
- Podporovat vzdělávací a rekvalifikační programy; spolupracovat s místními školami při přípravě a realizaci těchto programů.
- Podporovat vytváření pracovních míst pro absolventy k získání základní odborné praxe (s finanční podporou úřadu práce).
- Specifickou pozornost věnovat realizaci vzdělávacích a rekvalifikačních programů pro rizikové skupiny osob na trhu práce a na programy rozšiřující možnosti pracovního uplatnění žen po návratu z mateřské dovolené.
- Podporovat dostupnost rekvalifikačních programů zájemcům o změnu zaměstnání.
- Vypracovat soubor projektů veřejně prospěšných prací. Tento soubor projektů by měl vycházet z programu zaměstnanosti a plánu prací potřebných pro rozvoj obcí (včetně potřebné profesní struktury pracovníků), měl by být ročně aktualizován.

Prioritní směr B

AKTIVIZACE LIDSKÝCH ZDROJŮ A POSÍLENÍ REGIONÁLNÍ IDENTITY

Ždánicko je známé poměrně silnou vazbou obyvatel k místu jejich bydliště, vysokým stupněm prostorové stability a silnou místní kulturní tradicí. Tato vazba obyvatel k jejich regionu je však zejména v posledních letech narušována vysokým stupněm vyjížděky za prací, emigrací zejména mladých a vzdělaných obyvatel a také invazí prvků globalizované kultury. Opatření směřující k posílení vazby obyvatel k regionu a zvýšení kvality života je proto navrhováno s cílem omezit tyto negativní tendence.

Posílení vazby (identity) obyvatel k regionu je možné dosáhnout vytvořením podmínek ke spokojenému životu a také otevřením možnosti participovat na rozhodování o budoucím vývoji tohoto území. Nezbytnými předpoklady pro vytvoření podmínek pro spokojený život v regionu je vedle nabídky pracovních příležitostí (viz výše) především dostupnost kvalitního bydlení v různých typech a velikostech bytů. Významné je také vytvoření fungujícího systému veřejných služeb – především zajištění vzdělání, zdravotnické péče, sociální péče, příležitostí pro kulturní a sportovní vyžití. Bariérou dalšího vývoje mikroregionu je dosažený stupeň vzdělanosti obyvatel, který je i přes kulturní tradici regionu ve srovnání s jinými místy ČR značně podprůměrný. Také možnosti pro rekreační sportovní vyžití jsou v několika místech nedostatečné a neodpovídají turistickému potenciálu mikroregionu. Zlepšení kvality veřejných služeb je přitom žádoucí také pro budování pozitivního image města a zvýšení jeho atraktivitu pro návštěvníky.

B.1

Zvýšení dostupnosti a kvality bydlení

Dostupnost bydlení v odpovídající velikostní struktuře a kvalitě je klíčovým faktorem pro stabilizaci obyvatelstva a zvýšení kvality života v regionu. Dostupnost a kvalita bydlení budoucích zaměstnanců je také jedním z důležitých faktorů, který zvažují investoři při rozhodování o volbě místa lokalizace zamýšlených investic. Naopak nedostatek příležitostí

pro bydlení omezuje rozvoj místního společenství. Zejména mladí lidé musí nalézt dostupnou cestu k získání vlastního bydlení v obci, jinak hrozí nebezpečí, že se za bydlením odstěhují někam jinam. Přitom jde o skupinu lidí na počátku jejich ekonomické aktivity, která je klíčová pro další rozvoj obcí a mikroregionu.

Prohlubující se sociální diferenciaci české společnosti odpovídá také diferenciaci poptávky po bytech různé velikosti i standardu bydlení. Nová výstavba a rekonstrukce stávajících objektů musí směřovat k rozšíření nabídky, zejména v těch oblastech, kde dnes existuje (nebo je očekáván v blízké budoucnosti) největší nesoulad nabídky a poptávky. Je to především

- poptávka po malometrážních bytech, zejména ze strany jednotlivců a bezdětných rodin, a to jak seniorů, tak i svobodných mladých lidí;
- poptávka po bytech v domech s pečovatelskou službou;
- poptávka po pozemcích pro individuální bytovou výstavbu, a to v různých lokalitách, diferencovaných velikostí i cenou stavebních parcel;
- poptávka po bydlení v obecních (nájemních) bytech.

Uspokojování požadavků na bydlení musí přitom být v souladu se zájmy územního rozvoje obcí a jejich urbanistické struktury. Tyto zásady by měly respektovat specifickou polohu sídel mikroregionu v blízkosti přírodního parku Ždánický les, environmentální i estetickou hodnotu krajiny a sídel a navazovat na místní kulturní tradici. Zájmy ochrany krajiny a ochrany architektonického dědictví, které jsou v souladu také se zájmy rozvoje cestovního ruchu, by proto měly být zohledňovány při přípravě všech zásahů do vzhledu sídel.

Přestože trh s byty dosud je (a i v budoucnu bude) regulován politikou na úrovni státu, existuje již dnes dostatečný prostor pro realizaci iniciativ na úrovni obcí, vedoucích k oživení trhu s byty. Předpokladem fungujícího trhu je ovšem dostatek nabídky: různá stimulační a regulační opatření mohou být proto účinná jen při současné realizaci bytové výstavby.

Konkretizace obsahu programového opatření - hlavní úkoly

- Vypracovat koncepci bydlení, obsahující střednědobý výhled poptávky po různých typech bytů.
- Vymezit plochy pro individuální bytovou výstavbu a současně stanovit regulativy (urbanistická doporučení a omezení) pro výstavbu v těchto lokalitách (s důrazem na

doporučení vhodných forem zástavby – proaktivní přístup, tj. spíše návody a příklady než zákazy).

- Zřídit poradenské středisko pro bydlení (např. při MěÚ Ždánice), kde by byly občanům dostupné aktuální informace o existujících programech podpory bydlení, včetně podmínek pro získání příspěvků na zřízení či rekonstrukci bytu.
- Ve městě Ždánice vytvořit seznam objektů vhodných pro střešní nástavby.
- Zvážit možnost vytvoření mikroregionálního programu podpory bytové výstavby, spojeného se vznikem "fondu rozvoje bydlení". Jeho hlavním cílem by měla být (morální i materiální) podpora obyvatel, kteří chtějí bydlet v mikroregionu a řešit bydlení vlastními silami (a prostředky). Prostředky z tohoto fondu by měly být poskytovány k prostředkům získaným občany z jiných zdrojů (stavební spoření apod.). Zdrojem financování tohoto programu by mohly být výnosy z nemovitostí v majetku obcí. Jiným zdrojem by měly být dotace ze státních fondů. Podpora z tohoto programu by mohla být poskytována diferencovaně v souladu s předem schválenými (např. v koncepci bydlení) cíli urbanistického rozvoje.
- Usilovat o rekonstrukce objektů, které narušují urbanistickou hodnotu sídel (zvláště z období socialistické výstavby) – sedlové střechy, oprava fasád apod.
- Při všech formách výstavby využívat v maximální míře prostředků ze státních dotačních fondů a dalších veřejných zdrojů.
- Vyhlásit soutěž o "dům roku na Ždánicku" a tento titul udělovat novostavbám a rekonstrukcím nejvíce respektujícím místní architektonickou tradici.

B.2

Vytvářet podmínky pro zvyšování úrovně vzdělanosti obyvatel

V mikroregionu je v současné době poskytováno pouze základní vzdělání. Síť základních škol je stabilizovaná a jejich kapacita je dostatečná. Problémem se naopak stává nedostatek dětí školního věku, vyvolaný nepříznivým populačním vývojem v celostátním měřítku. Ten vytváří tlak na školy, aby poskytovaly další formy vzdělávání (celoživotní vzdělávání, integrovaná výuka postižených dětí, péče o talenty apod.), jednak vytváří předpoklady pro další zkvalitňování výuky. Nedostatečné je však materiální a technické vybavení některých škol.

Konkretizace obsahu programového opatření - hlavní úkoly

- Zlepšit vybavenost škol moderními učebními pomůckami.
- Vybudovat počítačovou laboratoř (informační centrum) při základních školách. Vypracovat režim, který umožní přístup do tohoto centra žákům, případně i veřejnosti v době mimo vyučování.
- Podporovat kvalitní výuku cizích jazyků zajištěním kvalifikovaných lektorů, včetně rodilých mluvčích, a moderními učebními pomůckami.
- Vytvořit oficiální kontakty mezi základními školami a partnerskými školami v zahraničí.
- Průběžně zlepšovat technický stav školních budov, prioritně tam, kde existují největší nedostatky.
- Zvážit možnost zlepšení personálního zajištění výuky (kvalifikovaní lektori) vyčleněním bytu, resp. bytů pro učitele.
- Modernizovat interiéry škol a školských zařízení.
- Spolupracovat při vytváření a rozvíjení systému celoživotního vzdělávání občanů, jako další cesty ke zlepšení jejich kvalifikačních předpokladů a tím ke zvýšení šancí na uplatnění na trhu práce. Do systému celoživotního vzdělávání zapojit místní školy.
- Vytvářet podmínky pro rozšíření zájmového mimoškolního vzdělávání dětí i dospělých.
- Spolupracovat na přípravě a realizaci opatření, která by vedla ke zlepšení motivace obyvatel pro zvyšování jejich vzdělání a kvalifikace (propagace vzdělávacích příležitostí).
- Iniciovat vytvoření "Rady pro vzdělávání a jeho využití" na úrovni mikroregionu Ždánicko. Rada by měla formulovat doporučení ke zlepšení kvality a dostupnosti vzdělání v mikroregionu, propagovat možnosti celoživotního vzdělání a rozhodovat o prioritách v oblasti modernizace a vybavenosti škol a školských zařízení.
- Navázat spolupráci mezi "Radou pro vzdělávání a jeho využití" a Úřadem práce v Hodoníně s cílem snížení disproporce mezi kvalifikační strukturou absolventů (a jejich reálnými dovednostmi) a požadavky na trhu práce.
- Zvážit možnost zřízení stredoškolského vzdělávacího zařízení ve Ždánicích.

B.3

Rozšířit nabídku volnočasových aktivit pro obyvatele i návštěvníky

Rozšíření nabídky volnočasových aktivit (možností společenského, kulturního a sportovního vyžití) zvýší spokojenost obyvatel s životem v místě, současně přitom zvýší atraktivitu mikroregionu pro návštěvníky a tak potenciálně přispěje i k hospodářskému rozvoji území (cestovní ruch).

Konkretizace obsahu programového opatření - hlavní úkoly

- Posilovat zapojování obyvatel do rozhodování o místních záležitostech (občanská participace).
- Zapojit obyvatele do plánování opatření na zlepšení vzhledu veřejných prostranství.
- Vypracovat marketingovou studii výstavby víceúčelového sportovního centra v mikroregionu (hřiště pro míčové hry, tělocvična, fitcentrum, squash, horostěna, sauna, případně bazén aj.). V případě doporučení realizovat tento záměr rozhodnout o účelné lokalizaci centra. Centrum vybudovat a provozovat jako podnikatelský záměr (s možnou spoluúčástí mikroregionu), ale současně podpořit možnost využití centra místními školami, případně sportovními a zájmovými organizacemi, v době nízké návštěvnosti (všední dny dopoledne).
- Rekonstruovat areál koupaliště ve Ždánicích na centrum vodních sportů a zábavy.
- Podporovat rozšiřování a zkvalitnění služeb v lyžařském areálu.
- Zajistit, aby hřiště bylo přístupné v každé obci
- Zlepšit technické vybavení kulturních zařízení (zvuková aparatura, osvětlení apod.).
- Zlepšit vybavení místních knihoven výpočetní technikou, napojení na internet.
- Vytvořit tradici pořádání kulturních festivalů v období turistické sezóny.
- Podporovat spolupráci místních i regionálních sdružení a spolků při organizaci sportovních a kulturních akcí.
- Podporovat rozvoj místní kultury a zájmové spolkové činnosti.
- Zapojit církve a neziskové organizace do programů na podporu komunity a rodiny.
- Rozšíření činnosti lidové hvězdárny ve Ždánicích.
- Podporovat mezinárodní (přeshraniční) spolupráci v oblasti kultury a sportu.

Směr C

PODPORA ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU

V mikroregionu existují relativně příznivé předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Hlavním atraktorem je členitá kulturní krajina s velkým podílem lesních ploch, bohaté lidové kulturní tradice, historicky cenné architektonické objekty a místa vážící se k významným historickým událostem, specifické místní výrobní a gastronomické tradice (např. vinařství) aj. Ždánicko má pro rozvoj cestovního ruchu výhodnou polohu v blízkosti populačně velkých center Jihomoravského kraje, případně sousedních regionů.

Využití existujícího potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu je však zatím jen poměrně nízké.

V regionu existuje jen velmi malá kapacita turistických ubytovacích zařízení, navíc jen velmi malá část z nich odpovídá současným požadavkům na standard ubytování a poskytovaných služeb. Jiným problémem je dosud nedostatečná nabídka aktivních forem trávení volného času (mimo cykloturistiku). Nedostatečně rozvinutá je organizační struktura cestovního ruchu v území, s nízkým stupněm spolupráce jednotlivých aktérů. Nedostatečný je také marketing cestovního ruchu, prakticky chybí propagace a prodej komplexních produktů. V regionu existují některé aktivity usilující o zvýšení turistické návštěvnosti, jsou však zaměřené jen lokálně a postrádají koordinaci na úrovni mikroregionu.

Hlavními cíli opatření, směřujících k rozvoji cestovního ruchu, by mělo být především:

- zvýšení přílivu turistů do regionu a s tím spojené zvýšení poptávky po zboží a službách místních firem;
- rozšíření nabídky aktivit, které do regionu přilákají návštěvníky (festivaly, výstavy, hody, vinobraní, tematické naučné stezky, projekty interpretace místního dědictví aj.);
- podpora udržitelných forem turistiky (agroturistika), především těch, které zvýší poptávku po místních zemědělských a řemeslných produktech;
- prodloužení průměrné doby pobytu a prodloužení sezóny, resp. vytvoření nové zimní sezóny;
- vytvoření nových pracovních příležitostí v cestovním ruchu a doprovodných službách;
- vytvoření atraktivního prostředí, které přiláká do regionu podnikatele v oblasti výroby a služeb a také dále zlepší image regionu.

C.1

Vybudovat organizační strukturu cestovního ruchu

Území má značný potenciál pro rozvoj šetrné (udržitelné) turistiky, tento potenciál může být využit jako zdroj při jeho účinném managementu: vytvoření organizační struktury pečující o využití tohoto zdroje, spolupráci subjektů i jednotlivců z veřejné i soukromé sféry a nabídkou ucelených programů trávení volného času, které budou atraktivní pro návštěvníky, přispějí k rozvoji místní ekonomiky a současně zachovají kvalitu krajiny a životního prostředí pro budoucí generace.

Konkretizace obsahu programového opatření - hlavní úkoly

- Postupně budovat standardní organizační strukturu cestovního ruchu mikroregionu (zřízení turistického informačního centra, zapojení poskytovatelů služeb, profesních svazů, inomingových cestovních kanceláří aj.).
- Iniciovat vznik "rady pro cestovní ruch" složené ze zástupců veřejné správy, podnikatelů v cestovním ruchu a dalších organizací jako sdružení rozhodujícího o koncepčních otázkách rozvoje odvětví v mikroregionu.
- Vytvořit program systémové podpory místních poskytovatelů služeb v cestovním ruchu, včetně investičních pobídek pro nové investice do turistické infrastruktury (s cílem zvýšení standardu ubytování a dalších poskytovaných služeb).
- Vytvořit fond pro podporu cestovního ruchu (např. z poplatků z přechodného ubytování). Sledovat takovou politiku přidělování prostředků z tohoto fondu, která bude v co největší míře motivovat podnikatele v oblasti cestovního ruchu k aktivní participaci v organizační struktuře.
- Postupně budovat pozici mikroregionu jako významné destinace ve vyšších organizačních strukturách cestovního ruchu (okres Hodonín, Slovácko, Jihomoravský kraj, Česká centrála cestovního ruchu).
- Zapojení turistických produktů mikroregionu do systému prodeje v rámci budoucího regionálního destinačního managementu (DM) na úrovni Jihomoravského kraje.
- Spolupracovat se sousedními mikroregiony při tvorbě nadregionálních produktů cestovního ruchu.

C.2

Podporovat rozvoj turistické infrastruktury a rozšiřování nabídky rekreačních, kulturních a sportovních aktivit

Toto opatření je cíleno především na rozšíření spektra potenciálních návštěvníků území, na prodloužení doby pobytu návštěvníků a celkové zvýšení návštěvnosti území. Ždánicko je třeba prezentovat jako území s komplexní nabídkou možností využití volného času.

Konkretizace obsahu programového opatření - hlavní úkoly

- Zpracovat seznam (katalog) projektů a námětů na rozvoj turistické infrastruktury v mikroregionu a stanovit priority jejich realizace (Rada pro cestovní ruch).
- Zvážit možnost podpory výstavby víceúčelového sportovního centra (tělocvična, krytý bazén, tobogán, fit centrum, squash aj.). Zpracovat studii proveditelnosti takového projektu.
- Usilovat o zvýšení ubytovací kapacity v zařízeních cestovního ruchu, zejména v zařízeních s vyšším standardem služeb.
- Preferovat rozvoj agroturistiky a environmentální turistiky.
- Usilovat o rozšíření nabídky kulturních pořadů a akcí, podporovat pořádání kulturních festivalů, podporovat provoz kulturních zařízení.
- Doplnit stávající značené turistické cesty i cyklotrasy drobnou turistickou infrastrukturou (odpočívadla, mapy, informační tabule, ukazatele turistických cílů aj.).
- Průběžně budovat a zkvalitňovat terénní turistický informační systém (vícejazyčné směrovky, označení významných míst apod.).
- Podporovat výstavbu rozhledny na nejvyšším bodě Ždánického lesa – kóta U slepice.
- Posílit roli Vrbasova muzea při tvorbě expozic, seznamujících atraktivní formou s historií, kulturou a přírodou regionu. Doplnit pasivní formy sdělování informací o formy aktivní (otázky, kvízy) a zábavné (multimediální). Podpořit restauraci sbírek v muzeu.
- Ve spolupráci s Klubem českých turistů zvážit možnost rozšíření sítě turistických značených cest.
- Zřízení tematických naučných stezek s informacemi o místní přírodě, historii, kultuře, významných osobnostech, výrobě, gastronomii atd.

- Podporovat vznik sítě půjčoven kol (při ubytovacích zařízeních aj.) a propojit ji s půjčovnami v sousedních mikroregionech.
- Podporovat rozšíření nabídky zařízení pro zimní rekreaci – lyžařský areál, značené běžecké trasy.
- Zvážit možnost vzniku návštěvnického střediska seznamujícího s průzkumem a těžbou ropy a zemního plynu (ve spolupráci s Moravskými naftovými doly).
- Nabízet rehabilitační programy jako jednu z forem trávení volného času (táborová základna Haluzice).
- Zvážit možnost využití železniční trati pro sezónní turistické jízdy.

C.3

Vytvářet a propagovat specializované turistické produkty a programy

Cestovní ruch má v současné době povahu odvětví, ve kterém jsou připravovány, nabízeny a prodávány různé produkty a programy – "balíčky" zahrnující ubytování a nabídku možností trávení volného času. Tyto produkty jsou vytvářeny pro různé cílové skupiny potenciálních klientů (diferencovaných zejména podle jejich zájmů a sociálního statutu). Pro zvýšení turistické návštěvnosti je účelné připravit a propagovat různé ucelené produkty cestovního ruchu. Některé z nich je však žádoucí vytvářet a propagovat v rámci většího území než je mikroregion – ve spolupráci se sdružením obcí v památkové zóně bojiště bitvy u Slavkova, se sdružením moravských vinařských obcí, s oblastí cestovního ruchu Slovácko aj.

Konkretizace obsahu programového opatření - hlavní úkoly

- Vytvořit pilotní (dlouhodobé) produkty cestovního ruchu pro mikroregion. Koncipování těchto produktů by mělo být úkolem Rady pro cestovní ruch. Předběžně jsou navrhovány následující produkty:

Produkt: Ždánicko – brána Ždánického lesa (objevování krás přírody a krajiny, turistika a cykloturistika).

Produkt: Ždánicko v době napoleonské (kulturní historie).

Produkt: Vinařská turistika (zapojení do projektu Moravských vinařských stezek).

Produkt: Lidová moudrost Ždánicka (poznávání kulturních tradic, kroje, písňe atd.).

Produkt: Aktivní trávení volného času (sport, kultura pro mladé).

Produkt: Trvale udržitelné Ždánicko (agroturistika, ekoturistika a venkovská turistika).

Produkt: Ždánicko jako místo krátkodobé rehabilitace a odpočinku.

Produkt: Sport pod Ždánickým lesem (v případě realizace víceúčelového sportovního centra).

- Vytvářet tematicky zaměřené produkty pro každý rok. Jejich tematické zaměření odvozovat například od výročí nebo připravovaných akcí.
- Do přípravy produktů zapojit co největší počet obcí.
- Participovat na tvorbě turistických produktů Jihomoravského kraje, Slovácka, bojiště bitvy u Slavkova, Chřibů.

C.4

Marketingová podpora rozvoje cestovního ruchu

Kvalitní propagace rekreačních příležitostí v regionu je jedním z účinných nástrojů na zvýšení návštěvnosti. Propagace by měla být koordinována a cíleně zaměřena na vytváření a posilování pozitivního image regionu jako místa s širokou nabídkou možností trávení volného času v environmentálně hodnotné krajině.

Konkretizace obsahu programového opatření - hlavní úkoly

- Vytvořit logo mikroregionu Ždánicko, a to umísťovat na oficiální propagační materiály (schválené Radou pro cestovní ruch).
- Vyhlásit program certifikace turistických služeb. Podnikatelům, kteří splní podmínky certifikace (stanovené Radou pro cestovní ruch) umožnit používání oficiálního loga mikroregionu jako prestižní značky.
- Zpracovat návrh komplexní propagace mikroregionu a jednotlivých turistických produktů (dle cílových skupin návštěvníků).
- Spolupracovat při vytváření rezervačního a informačního systému (v rámci destinačního managementu Jihomoravského kraje).
- Zajišťovat zpracovávání kvalitních propagačních a informačních materiálů. Tyto materiály publikovat v několika světových jazycích dle doporučení České centrály cestovního ruchu. Materiály schválené Radou pro cestovní ruch označovat jednotným logem regionu.

- Spolupracovat s odbory Jihomoravského kraje a okresního úřadu při propagaci mikroregionu na domácích i zahraničních veletrzích cestovního ruchu.
- Rozvíjet spolupráci s Českou centrálou cestovního ruchu.
- Vytvořit jednotný design ("corporate identity") všech propagačních a informačních prostředků (tiskoviny, prezentace na webových stránkách, propagační předměty aj.).
- Zavést systém klubových výhod pro návštěvníky města a mikroregionu (klubové karty, návštěvnické pasy apod.).
- V maximální míře využívat dotační tituly České centrály cestovního ruchu, Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Phare - Fondu malých projektů, a dalších zdrojů pro zpracování propagačních a informačních materiálů.

Směr D

VYTVOŘENÍ KVALITNÍ A BEZPEČNÉ INFRASTRUKTURY PRO TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

D.1

Zlepšit technický stav komunikací, zvýšit bezpečnost provozu a zkvalitnit obsahu území veřejnou dopravou

Dopravní osou mikroregionu je silnice I/54, procházející přímo intravilánem některých obcí. Ostatní obce jsou na ni napojeny úseky silnic II. a III. třídy. Dopravní síť je vyhovující, opatření není zaměřeno na budování nových komunikací, ale především na zvýšení bezpečnosti obyvatel i motoristů, prioritně na páteční trase, a na zvýšení dostupnosti ostatních obcí jednak opravami a údržbou silnic nižších tříd, jednak zlepšením obslužnosti veřejnou dopravou.

Konkretizace obsahu programového opatření - hlavní úkoly

- Zvýšit bezpečnost provozu technickými úpravami křižovatek.
- Zvýšit bezpečnost provozu změnami a úpravami dopravního značení (výrazné vodorovné silniční značení, umístění výstražných blikáčů u přechodů pro chodce).
- Realizovat esteticky přínosná opatření na snížení rychlosti jízdy při vjezdu do intravilánu obcí.
- Usilovat o snížení maximální povolené rychlosti v místech s vyšší frekvencí pohybu chodců.
- Usilovat o vybudování stoupacích pruhů na silnici I/54.
- Průběžně opravovat a zlepšovat technický stav povrchu vozovek silnic II. a III. třídy.
- Průběžně rekonstruovat místní komunikace včetně výstavby nových a obnovy zaniklých cest.
- Vybudovat pruhy pro bezpečnou jízdu cyklistů v intravilánech obcí, propojit je s regionálními cyklotrasami.
- Zvýšit kulturu cestování veřejnou dopravou, včetně úpravy prostorů pro čekání na spoj.

- Iniciovat zřízení regionálního sdružení obcí a dopravců pro optimalizaci dopravní obslužnosti v mikroregionu. Zvážit možnost zřízení linky propojující obce mikroregionu v dopoledních hodinách ("dopravní sedlo").

D.2

Zlepšit vybavenost mikroregionu technickou infrastrukturou

Cílem opatření je především dokončit vybavení obcí základní technickou infrastrukturou a provádění údržby a rekonstrukcí existujících sítí. Specifický důraz je v časovém horizontu strategie kladen na vybudování kanalizačních sítí a ČOV, které je předpokladem účinné realizace opatření na zlepšení stavu životního prostředí (jako zdroje, na němž je budováno pozitivní image regionu (viz D.3).

Specifikace obsahu programového opatření - hlavní úkoly

- Vybudovat místní vodovod v obci Dražůvky.
- Provést rekonstrukci technicky nevyhovujících vodovodních sítí (Archlebov, Lovčice).
- Zajistit odkanalizování všech obcí mikroregionu.
- Rozšířit kanalizační síť tak, aby dosáhla co největšího počtu bytů a všech výrobních objektů (pokud nemají vlastní ČOV), a současně veškerou kanalizační síť napojit na stávající nebo nové ČOV.
- V místech s menší koncentrací osídlení zajistit čištění odpadních vod malými ČOV (např. kořenová ČOV), případně domácími ČOV.
- Podporovat rekonstrukci nevyhovujících zařízení rozvodu elektrické energie.
- Zmapovat staré ekologické zátěže na území mikroregionu a iniciovat program jejich rekultivace.

D.3

Zlepšit péči o krajinu a životní prostředí

Harmonická kulturní krajina a relativně dobrý stav životního prostředí jsou silnou stránkou regionu a mohou se stát potenciálně významným zdrojem pro jeho rozvoj. Proto je potřeba o tento zdroj pečovat, což neznamená konzervovat krajinu ve stávajícím stavu, ale podporovat

krajinné úpravy které jsou v souladu s jejím historickým vývojem, obnovovat zaniklé krajinné prvky, a současně citlivě posuzovat všechny uvažované investiční záměry z hlediska jejich vlivu na vzhled a krajiny (a samozřejmě i vlivu na životní prostředí). Specificky účelným nástrojem je využívání komplexních pozemkových úprav. Součástí těchto opatření musí být také systém ochrany obyvatel před přírodními katastrofami.

Specifikace obsahu programového opatření - hlavní úkoly

- Realizovat opatření na zadržení vody v krajině a jiná opatření podporující retenční schopnost krajiny.
- Revitalizovat vodní toky, zejména v návaznosti na výstavbu ČOV a kanalizačních sítí v obcích.
- Pokračovat v realizaci komplexních pozemkových úprav a postupně je rozšířit na celé území mikroregionu.
- Využívat komplexních pozemkových úprav a dalších nástrojů k realizaci protierozních opatření.
- Prostřednictvím územních plánů regulovat novou výstavbu mimo intravilány obcí a udržovat tak vzhled krajiny (preferovat obnovu zaniklých nebo neudržovaných staveb, včetně symbolických nebo nábožensky významných míst, a jen ve zdůvodněných případech povolit novou komerční nebo bytovou výstavbu ve volné krajině, na horizontech apod.).
- Prostřednictvím komplexních pozemkových úprav a dalších nástrojů usilovat o rozčlenění krajiny obnovou a budováním nových polních cest a programem výstavby stromů podél cest.
- Postupně budovat a obnovovat prvky systému ekologické stability území, v souladu s komplexními pozemkovými úpravami.
- Zvýšit využívání obnovitelných zdrojů paliv, včetně biomasy, a podporovat pilotní projekty v této oblasti.
- Zvyšovat atraktivitu veřejných prostranství v obcích, se zapojením veřejnosti do plánování úprav.
- Podporovat a propagovat ekologické nakládání s odpady, včetně kompostování.
- Snižovat spotřebu energie v obecních objektech.

6. ROZVOJOVÉ PROJEKTY A ZÁMĚRY

V této části je uveden seznam projektů a záměrů, které byly známy v době projednávání strategie. Tento zásobník projektů bude radou mikroregionu průběžně doplňován a aktualizován. V tomto smyslu má pouze informativní charakter a tvoří nezávaznou část strategie.

VYTVOŘENÍ PŘEDPOKLADŮ PRO POSÍLENÍ VÝKONNOSTI HOSPODÁŘSKÝCH SUBJEKTŮ

Název záměru	Lokalizace	Předpokládané náklady v tis. Kč	Předpokládaný rok zahájení
Zřízení obchodně-podnikatelské zóny Zámecká	Ždánice		

AKTIVIZACE LIDSKÝCH ZDROJŮ A POSÍLENÍ REGIONÁLNÍ IDENTITY

Název záměru	Lokalizace	Předpokládané náklady v tis. Kč	Předpokládaný rok zahájení
Vybudování hřiště	Archlebov	1500	2006
Vybudování domu s pečovatelskou službou	Dambořice	20 000	2003
Dokončení rekonstrukce kulturního areálu	Dražůvky	700	2002
Rekonstrukce objektu mateřské školky	Dražůvky		
Rekonstrukce základní školy	Lovčice	2000	2004
Rekonstrukce sociálního zařízení v ZŠ	Lovčice	130	2003
Rekonstrukce kulturního areálu	Lovčice		
Zlepšení technických podmínek pro rozvoj bydlení	Lovčice		
Vybudování sportovního areálu	Násedlovice	1 500	2003
Výstavba obecních bytů	Násedlovice	5 000	2005
Rekonstrukce budovy obecního úřadu	Násedlovice	4 000	2004
Rekonstrukce budovy obecního úřadu	Uhřice	5 000	2004
Výstavba/rekonstrukce tělocvičny	Žarošice		
Energetické úspory ve škole	Žarošice		
Vybudování hřiště u základní školy	Ždánice	4 500	2003
Výstavba obecních bytů	Ždánice		

vytvoření kvalitní a bezpečné infrastruktury pro trvale udržitelný rozvoj území

Název záměru	Lokalizace	Předpokládané náklady v tis. Kč	Předpokládaný rok zahájení
Rekonstrukce místních komunikací	Archlebov	2500	2005
Rekonstrukce chodníků	Archlebov	1500	2004
Rekultivace skládky komunálního odpadu	Archlebov, Dražůvky	3 500	
Vybudování kanalizace a ČOV	Archlebov	23 000	
Protipovodňová opatření	povodí Satajského potoka		
Revitalizace Lovčického potoka a protipovodňová opatření	Lovčice	300	2002
Rekultivace skládky komunálního odpady	Lovčice	4000	2003
Vybudování ČOV	Lovčice		
Revitalizace prameniště	Lovčice		
Oprava kanalizace	Lovčice		
Oprava místních komunikací	Lovčice		
Rekonstrukce místních komunikací a chodníků	Násedlovice	7 000	2003
Úprava veřejného prostranství	Násedlovice	1 000	2006
Protipovodňová opatření	Uhřice	5000	
Rekonstrukce místních komunikací	Uhřice	9000	2002
Rekultivace skládky komunálního odpadu	Žarošice	20 000	2003
Vybudování kanalizace a ČOV	Žarošice		
Rekonstrukce místních komunikací	Ždánice	16 000	2003
Rekonstrukce chodníku v ulici Lovecká	Ždánice	300	2003
Revitalizace rybníků v majetku města	Ždánice	5 000	

ZVÝŠENÍ ATRAKTIVITY MIKROREGIONU PRO NÁVŠTĚVNÍKY

Název záměru	Lokalizace	Předpokládané náklady v tis. Kč	Předpokládaný rok zahájení
Úprava veřejného	Archlebov	2000	2007

prostranství			
Úprava veřejného prostranství	Lovčice		
Rekonstrukce památníku tří císařů	Uhřice	200	2003
Vybudování víceúčelové sportovní haly	Uhřice	11 000	2006
Položení umělého povrchu na sjezdovce	Uhřice		
Vybudování rybníku	Uhřice		
Výstavba víceúčelového sportoviště	Žarošice	3 200	2002
Zřízení koupaliště	Žarošice		
Zřízení Památníku (?)	Žarošice		
Revitalizace a rozšíření městské zeleně	Ždánice	1 500	2004
Dokončení rekonstrukce koupaliště	Ždánice	7 000	2004
Výstavba kempu	Ždánice		
Výstavba a zajištění provozu rozhledny U Slepice	Ždánice		
Rozšíření rehabilitačního střediska Haluzice	Ždánice		
Dokončení cyklotrasy 5096	Ždánice		
Obnova a rozšíření Naučné stezky přírodním parkem Ždánický les	Ždánice		
Rozšíření činnosti Lidové hvězdárny a zřízení ubytovny	Ždánice		
Restaurace sbírek ve Vrbasově muzeu	Ždánice		
Vybudování rekreačního střediska v lokalitě Salaš	Ždánice		